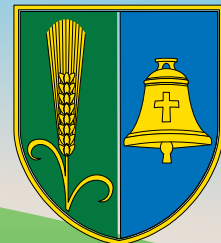

Naš kraj

Informativno glasilo občine Dobrepolje

▪ letnik 26, št. 3

▪ marec 2020

OSTANI DOMA

**IN POMAGAJ ZAJEZITI
ŠIRJENJE EPIDEMIJE!**

Tudi narava se mora ustaviti, da lahko bogato rodi.

Rigler
AVTOKLEPARSTVO
VULKANIZERSTVO

T: 01 7807 065
M: 041 990 868
KOMPOLJE 77
1312 DOBREPOLJE

POPRAVILO IN CENITEV VOZIL ZA VSE
SLOVENSKE ZAVAROVALNICE

BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO

PRIPRAVA VOZILA NA TEHNIČNI PREGLED

POLNJENJE IN POPRAVILO KLIMATSKIH
NAPRAV

SERVIS VOZIL

VULKANIZERSTVO

POPRAVILO VOZIL NA RAVNALNI MIZI

IZPUŠNI SISTEMI

AVTODIAGNOSTIKA

AVTOVLEKA

POGODBENI SERVIS ZA ZAVAROVALNICO
TRIGLAV IN TRIGLAV ASISTENCA

triglav

Triglav Asistenca

NOTRANJA VRATA

Pomis

Andrej Šilc s.p.
Zamostec 31, 1317 Sodražica

041 694 871
pomis@amis.net

Ugodna, kvalitetna in
zanesljiva montaža
za področje celotne
Slovenije.

www.notranjavrata.si

lipbled GARANT

Prodaja in montaža
notranjih in vhodnih **VRAT**

FIZIOTERAPIJA
KRAJNC

Ana Krajnc, fizioterapevka
m: 040 332 712
e: info@fizioterapija-krajnc.si
www.fizioterapija-krajnc.si

Lokacija izvajanja:
Videm 33a, (Zavod Sv. Terezije)
1312 Videm - Dobrepolje

Partner TRIGLAV zdravje za
SPECIALIST:

Fizioterapijo na delovni nalog
(čakalna doba od 6t ednov do 9 mesecev)

Samoplačniške terapije za odpravo bolečin,
sanacijo poškodb ter boljše počutje za otroke
in odrasle:

- manualna terapija,
- Bownova terapija
- obravnava težav s čeljustnim sklepom
- biodinamična kraniosakralna terapija
- Tecar

MESARSTVO

Adamič

Za vas in vaše brbončice poskrbimo v **Mesarstvu Adamič!**

Nudimo sveže in že pripravljeno meso
slovenskega porekla po UGODNIH CENAH.

Ker prisegamo na domačo umetnost priprave mesa,
je meso kvalitetno in odličnega okusa.

Z vami z veseljem delimo tudi nasvete za pripravo
mesa in **poskrbimo za dostavo.**

Pokličite **041 25 25 14** Janez

MATO
PC
Računalniške
in druge storitve
Matic Colinar s.p.

BREZPLAČNI
pregled računalnika

PONUJAMO:

- Popravlilo računalnika, diagnostika in ocena stroškov
- Svetovanje pri nakupu računalniške opreme
- Servis in nadgradnja računalnika in računalniške opreme
- Namestitev programske in strojne opreme Windows in Linux
- Vzdrževanje programske in strojne računalniške opreme
- Odstranjevanje virusov
- Namestitev protivirusnih programov
- Strojno in programsko računalniško opremo
- Postavitev pisarn in vzdrževanje objektov

NAMEŠČAMO SAMO LICENČNO PROGRAMSKO OPREMO

051 - 246 - 208

matostoritve@gmail.com

Spoštovani bralci Našega kraja,

kljub negotovim in za vse nas nena-
vadnim časom v vaše domove prihaja
naše občinsko glasilo. Veliko te dni raz-
mišljamo o pandemiji novega koronavi-
rusa Covid-19, predvsem pa o posledicah
suočanja z njim. Dragi bralci, ste si
kdaj predstavljali, da lahko nek fenomen
tako zatrese temelje sodobnega, z najno-
vejšo tehniko podprtega, sveta? Sveta, ki
na zunaj deluje tako stabilno, sveta, ki ga
poganjajo skorajda vsemogočne multi-
nacionalke, sveta, ki razvija neverjetno
zmogljive računalnike, robote, umetno
inteligenco ... Tak svet pa je nazadnje
dobro zamajala preprosta biološka
snov – virus.

Življenje se je zelo spremenilo. Zdi se,
da v našem okolju vseeno nekoliko lažje
sprejemamo številne omejitve. Imamo
krasno naravo, kamor se lahko zatečemo
in še vedno delujemo družbeno odgo-
vorno. In prav družbeno odgovornost je
tisto, kar je te dni najboljše orožje v boju
proti virusu. Težko se je danes, ko imamo
toliko informacij in toliko znanja, dosle-
dno držati navodil odgovornih. Težko je
danes ostati ponižen in ne sebe posta-
viti nad navodila, nad svarila. A vendar
je opaziti, da nam je Slovincem v veliki
večini uspelo stopiti skupaj in s socialno
osamo ustavljamo prodor virusa.

Na tem mestu se tudi jaz pridružujem
pozivom k doslednemu spoštovanju na-
vodil pristojnih. Zdaj ni čas za druženje,
ni čas za tvegane dejavnosti, zaradi ka-
terih bi lahko povečali možnosti, da bi
potrebovali zdravniško pomoč. Prepri-
čan sem, da tako v naši občini (župan in
štab civilne zaščite) kot v državi odgovo-
rni vedo, kaj delajo, in bodo storili vse, da
v čim večji meri zajezijo posledice virusa.

Glede na to, da vse nenujne dejavnosti
v aprilu odpadejo, v glasilu ne boste našli
vabil na dogodke. Boste pa lahko brali o
nekaj dogodkih izpred izrednih razmer.
Posebej zanimivo je bilo na izmenjavi
semen, kjer se zbralo lepo število ljubi-
teljev rastlin, na mizah pa je bilo veliko
doma pridelanih semen.

Vabim vas tudi k branju poučnega
prispevka Društva gobarjev Štorovke
Šentrumar, ki pred novo sezono nabi-
ranja gob podajajo nekaj pomembnih
informacij o varnem nabiranju. Prebrali
si boste lahko tudi nekaj prispevkov o iz-
peljanih občnih zbiorih društev.

Kulturne strani zapolnjujeta pri-
spevka o letu bratov Kralj in o kulturni
dediščini. Prvega so napisali sodobniki
bratov Kralj, drugega pa naša uveljavlje-
na etnologinja Anka Novak.

Nekaj misli o aktualnih razmerah je
napisal tudi naš župnik Franc Škulj. Ker
je tudi duhovna oskrba v času karantene
omejena, bodo informacije za nekatere
zelo dobrodošle.

Ne nazadnje pa vas vabim tudi k bra-
nju treh zanimivih pogovorov. Z gos-
podom Tonetom Kuntnerjem sva se
pogovarjala o njegovih dveh ljubeznih
– do umetnosti in do domovine. Naša
občanka, gospa Tatjana Lejko Zupanc,
si je v zelo obremenjenem času utrgala
nekaj dragocenega časa in povedala ne-
kaj zanimivosti, povezanih z epidemijo
Covid-19. Tretji sogovornik pa je bil Pri-
mož Pucihar, prvi mož konzorcija, ki gra-
di industrijsko cono Predstruge.

Opazili boste, da ima marčevska šte-
vilka nekaj manj strani. Tudi v bodoče
bo tako, saj nova pogodba za oblikovanje
in tisk nekoliko znižuje stroške in obseg

strani. Zagotovo pa zaradi tega ne boste
ostali brez potrebnih informacij in zani-
mivega branja.

Tudi v teh težkih časih vam želim pri-
jetno branje, predvsem pa zdravja in ži-
vljenjskega optimizma.

Dragi bralci,

s prvim aprilom se mi izteče štiriletni
mandat urednika Našega kraja. Že v prej-
šnji številki ste videli poziv za predlaganje
kandidatov za to delo. Čutim dolžnost,
da vam na tem mestu sporočim, da kljub
številnim pohvalam, ki sem jih bil dele-
žen, zaključim z delom urednika. Življe-
nje nas neprestano postavlja pred lažje
in težje odločitve. Moja je spadala med
slednje. Delo urednika prinaša veliko
sodelovanja s konstruktivnimi, delov-
nimi in družbeno odgovornimi ljudmi.
Taki so vsi redni dopisniki v glasilo, od-
govorni ljudje v raznih javnih in drugih
službah, podjetniki, vidni člani društev
in zvez ... Ljudje, ki ne širijo negativizma,
ne tarnajo, ne iščejo zarot, ampak se tru-
dijo vedno dati vse od sebe. Za nekoga.
V vsaki številki našega glasila sem se tru-
dil pokazati te ljudi in njihovo delo. Ob
toliko konstruktivnih in dobronamernih
ljudeh bo tudi naslednji urednik brez
dvoma lahko svoje delo opravljal pošte-
no in odgovorno.

V aktualni številki boste ponovno naš-
li poziv za predlaganje kandidatov, saj se
na prvi poziv ni javil nihče. Ker smo v
času, ko se postopka izbire novega ure-
dnika ne da izpeljati, smo se dogovori-
li, da delo nadaljujem do izbire novega
urednika. Vabim vse, ki čutite izziv ure-
dniškega dela, da se javite na poziv in se
lotite nečesa novega, nečesa lepega. ■

Urednik Bojan Novak

Naš kraj

Ustanovitelj glasila je Občina Dobrepolje.

Naslov uredništva: Videm 35, 1312 Videm-Dobrepolje.

Odgovorni urednik: Bojan Novak. E-pošta: nas-kraj@dobrepolje.si, gsm: 031 536 121.

Lektoriranje: Mojca Pipan.

Člani izdajateljskega sveta: Tina Kadunc (predsednica), Jasmina Mersel Šušteršič,

Tamino Petelinšek, Ana Pugelj, Alenka Zabukovec.

Glasilo Naš kraj je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu Republike Slovenije za kulturo pod
zaporedno številko 741.

Oblikovanje, prelom in tisk: PARTNER GRAF zelena tiskarna, d.o.o.

Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 1300 izvodov.

Naslednja številka

Naslednja številka naj bi izšla **v petek, 24. aprila**. Če bodo ukrepi za zajezitev
širjenja epidemije trajali še v aprilu, je možno, da naslednja številka izide šele
v petek, 29. maja. Prispevke pošljite do torka, 14. aprila, oziroma do torka,
19. maja.

Kazalo

Iz občine	4
Aktualno	5
Obvestila	11
Dan v podjetju	19
Kultura	21
Kulturna dediščina	22
Iz vrtca in šole	24
Iz društev	26
Politične stranke	32
Zahvale	33

Čas velikih preizkušenj

Čeprav prihaja pomlad, ki je človeka ponavadi napolnila z novo močjo, z optimizmom in svetlim pogledom v prihodnje dni, se nam zdaj dogaja na videz nekaj čisto drugega. Živimo v strahu pred dobesedno nevidnim sovražnikom. Ne vemo, iz katere smeri nas bo napadel, kar nas navdaja z nelagodjem. Virus! Neživa stvar, majhna, praktično nevidna, saj ga lahko opazujemo le z elektronskim mikroskopom. Pa vendar so virusi del našega sveta in uničujejo vsemogočnega človeka. Prav gotovo nam s tem pojavom, ki ga zdaj živimo, narava oziroma Bog želi nekaj povedati. Ali bomo razumeli sporočilo?

Zdaj se moramo le boriti, pa niti to ne, samo skriti se mu moramo, se braniti. Tako da smo čim bolj sami. Sami? Brez družbe? Pa saj smo jo desetletja zavračali! Bili smo raje doma na računalniku; na spletu. S tega vidika ne bo težko; se bomo znašli.

Hvala vsem, ki ste se odzvali na povabila za obrambo pred korono in spoštujete prepovedi oblasti, ker so nujne in tudi edina preventiva, dokler ne bo znana zdravila.

Hvala vsem, ki pomagate. Civilna zaščita, policija in redarji, zdravniki in drugo zdravstveno osebje, zaposleni različnih poklicev v socialnih zavodih, trgovci. Prostovoljci, ki ste pripravljeni varovati

otroke staršem, ki delajo na nujnih nalogah za delovanje naše družbe. Prostovoljcem, ki delate v Rdečem križu in Karitas, ki ste dejansko pristopili takoj, ko se je pojavil virus.

Vse občanke in občane, ki se boste znašli v stiski, predvsem tiste, ki ste brez svojcev, ki vam nima kdo prinesiti stvari iz trgovine ali potrebujete kakšno drugo pomoč, vabimo, da se obrnete na prostovoljce v Karitas in Rdečem križu ali pokličete na občino (telefonska številka: 786 70 10), pa bomo sporočili Karitas, CZ ali RK-ju, da vas obiščejo.

Nihče na tem svetu pa ne ve, kdaj in kako se bo končalo to težko obdobje in kako nas bo zaznamovalo. V takšnih trenutkih najbolj pomaga in zaleže molitev.

Druga naša težava je to, da nimamo v celoti urejene osnovne zdravstvene oskrbe. Na razpis za podelitev koncesije se je prijavila zdravnica in dogovorjeni smo bili, da bo z delom začela s prvim aprilom. Kako vesel in zadovoljen sem bil. Na žalost pa je ravno na dan, ko smo prejeli z Ministrstva za zdravje RS soglasje k podelitvi koncesije (17. marca), prišla

tudi odpoved oziroma odstop zdravniške. Podrl se mi je svet ter nekajmesečno delo in iskanje rešitve. Po tem, kar vem zdaj, bo treba na Vidmu narediti dve stvari. Prenoviti prostore ambulante in dolgoročno vzpostaviti dejavnost Zdravstvenega doma Grosuplje vsaj za del, ki ga pokriva en zdravnik, in za pediatra. Končno je občina soustanoviteljica ZD Grosuplje. Drugi zdravnik pa bo lahko delal kot koncesionar.

Na svojo veliko žalost vam danes ne morem povedati glede naše zdravniške prihodnosti nič točnega. Upam le, da bo ostala in nadaljevala delo dr. Morovičeva.

Vse to so za nas velike preizkušnje, ki nas učijo in sporočajo, da bo treba v našem načinu dela, življenja in odnosov marsikaj spremeniti. Ravno te dni mi je rekla neka gospa, da se nam to dogaja zato, ker v nas ni nobene hvaležnosti.

Pred nami je verjetno nekaj tednov negotovih in neznanih. Sproti se bomo prilagajali na stanje in skušali po najboljših močeh reševati probleme. Prosim vas, spoštujte navodila oblasti, spremljajte spletno stran občine in pomagajte sosedu, kolikor je v danih razmerah možno. Pri vsem pa pazite nase.

Z željo, da ostanete zdravi, vas lepo pozdravljam!

Igor Ahačevič, župan

Obvestila in navodila Civilne zaščite Dobropolje (COVID-19)

Vse aktivnosti, ki so vezane na Covid-19 (koronavirus), trenutno usklajujemo na ravni Krizne koordinacijske skupine v sestavi: poveljnik civilne zaščite, župan, podžupan in direktorica občinske uprave.

Aleš Strnad, poveljnik Civilne zaščite Dobropolje

Štab Civilne zaščite trenutno nastopa kot posvetovalni organ. Glede na problematiko pa se vključujejo še: ravnatelj osnovne šole, direktorica Zavoda svete Terezije, direktorica Prizme Ponikve, Karitas, Rdeči križ, patronažna služba, živilske trgovine, prostovoljci za varovanje otrok ... Prioriteta nam je zagotoviti čim več zaščitne opreme, tako iz lastnih kot iz državnih virov, pripravljajo pa se tudi logistični in operativni načrti za primer izbruha virusa v naši občini.

Pomembne informacije:

- Vse informacije, napotke in pomoč, vezano na Covid-19, dobite v delovnem času občinske uprave na telefonski številki: **01/786 70 10**.
- **Nujna zdravstvena pomoč:** ZD Grosuplje (**031 656 000**) oz. ob življenje ogrožajočem dogodku **112**.
- **Ob sumu na koronavirus:** ZD Ivančna Gorica (**051 209 259**).

- **Nujna psihološka pomoč:** ZD Ivančna Gorica (**040 469 648**), ZD Kočevje (**040 314 564**).
- **Nujne zobozdravstvene storitve:** ZD Ljubljana (**01/30 09 671**).
- **Vsi starostniki in drugi socialno ogroženi** se lahko obrnete na **lokalno Karitas in Rdeči križ**.
- Težave v lokalnem okolju lahko naslovite na poverjenike civilne zaščite (vaške odbore), ki so zadolženi za informiranje. Če problema ne morete rešiti v medsosebski pomoči, se lahko obrnete na **cz@dobropolje.si**.
- Še vedno sprejemamo **prostovoljce** za varovanje otrok in vse druge prostovoljce, ki bi nam lahko priskočili na pomoč. Na naslov cz@dobropolje.si pošljite podatke za stik: ime in priimek, naslov, telefonsko številko, elektronski naslov in izkušnje glede na področje, na katerem bi radi delovali.
- Predvsem pa spoštujte navodila Vlade Republike Slovenije in redno spremljajte internetno stran Občine Dobropolje ter upoštevajte telesno distanco, saj nam zgolj socialna distanca ne more rešiti trenutnega stanja.
- Ostanite zdravi!

SPROTNE INFORMACIJE O UKREPIH, POVEZANIH Z ZAJEZITVIJO ŠIRJENJA NOVEGA KORONAVIRUSA, najdete na spletni strani Občine Dobropolje: www.dobropolje.si

PREVENTIVNA NAVODILA:

Pri preprečevanju okužbe z virusom SARS-CoV-2 je tako kot pri drugih nalezljivih boleznih, ki povzročajo okužbe dihal, priporočljivo upoštevati naslednje vsakodnevne preventivne ukrepe:

- Izogibamo se tesnim stikom z ljudmi, ki kažejo znake nalezljive bolezni.
- Ne dotikamo se oči, nosu in ust.
- Če zbolimo, ostanemo doma.
- Upoštevamo pravila higiene kašlja.
- Redno si umivamo roke z milom in vodo.
- Če voda in milo nista dostopna, za razkuževanje rok upo-

rabimo namensko razkužilo za roke. Vsebnost etanola v razkužilu za roke naj bo najmanj 60 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.

- Splošna uporaba zaščitnih mask ni potrebna.
- V času povečanega pojavljanja okužb dihal se izogibamo zaprtih prostorov, v katerih se zadržuje veliko število ljudi. Poskrbimo za redno zračenje zaprtih prostorov. Poleg splošnih preventivnih ukrepov se držite tudi navodil pristojnih služb!

SPREMLJAJTE NOVOSTI V MEDIJIH!

OBVESTILO

Zaradi izrednih razmer smo za prebivalce občin Grosuplje, Ivančna Gorica in Videm-Dobropolje ob koncih tedna okreplili zdravstveno pomoč.

V soboto od 14.00 do 20.00 in v nedeljo od 8.00 do 20.00 je v ZD Ivančna Gorica za vse **nenujne klice** (pregled v zdravstvenem domu) in **klice v zvezi s koronavirusom** dodatno prisotna medicinska sestra na tel. številki **051 209 259**. Če bo potrebno, se boste posvetovali z zdravnikom.

Za vsa **ZELO NUJNA stanja** se obrnite na dežurnega zdravnika na tel. številko **031 656 000** oz. ob življenje ogrožajočem dogodku na **112**.

ŠE NEKAJ NAVODIL – ZDRAVSTVENI DOM GROSUPLJE

Zdravniki v ZD Grosuplje sicer ne bodo opredeljevali novih pacientov, bodo pa sprejeli nujne primere, tako da se boste lahko obrnili nanje.

Za **nujne primere**, ko je pregled v **urgentni ambulanti** potreben ob akutnem težkem poslabšanju zdravstvenega stanja ali nenadnem težkem poslabšanju kronične bolezni, štejemo naslednje primere:

- poškodba s krvavitvijo ali sumom na zlom kosti;
- zastrupitev;
- močna bolečina v prsih;
- dušenje, oteženo dihanje (hropenje, piskanje, hitro dihanje, dihanje z naporom);
- motnje zavesti (zmedenost, pretirana zaspanost);
- nenadna ohromitev dela telesa;
- nenaden hud glavobol z bruhanjem, motnjami vida, govora, spomina, z ali brez pridružene visoke temperature;
- bruhanje, odvajanje ali izkašljevanje krvi;
- odvajanje črnega mazavega blata;
- nenadne hude bolečine v trebuhu, trd trebuh;
- novo nastale motnje srčnega ritma (prepočasen (< 50), prehitro (> 150) ali popolnoma nereden utrip);
- več dni visoka temperatura (nad 39 °C) z omotičnostjo, oslabeledostjo, bledico;
- neobičajno nizek krvni tlak (npr. zgornji pod 100 mm Hg);
- nenadno zvišan krvni tlak (nad 180/100).

Če zdravnik ugotovi, da pregled ni bil nujen, vas bodo obravnavali kot samoplačnika.

Ob dogodku, ko je ogroženo življenje in prevoz v ambulanto ni možen, pokličite 112.

Moram pa opozoriti, da se je – razen v nujnih primerih – **treba vnaprej naročiti**.

Pacienti, ki imate stalne recepte, boste na spletni strani občine obveščeni, na kateri e-naslov ali telefonsko številko se boste lahko prijavi, da boste pravočasno dobili nov recept.

Igor Ahačevčič, župan

Pogovor z dr. Tatjano Lejko Zupanc

Dr. Tatjana Lejko Zupanc je predstojnica infekcijske klinike, ki s svojimi strokovnjaki v času izbruha novega koronavirusa predstavlja enega najpomembnejših stebrov zdravstvenega sistema. Kljub res napornemu delu, ki ga opravlja v tem težkem času, si je vzela nekaj minut za pogovor. Pogovarjala sva se v četrtek, 19. marca, ko je bilo uradno okuženih 319 državljanov, od teh pa se jih je 45 zdravilo v bolnišnici.

Bojan Novak,

foto: arhiv Ministrstva za zdravje RS

Gospa Lejko Zupanc, kot predstojnica Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja ste v zadnjih tednih, po izbruhu korona virusa tudi v naši državi, ena najbolj izpostavljenih oseb v državi. Nam lahko poveste, kako težko obdobje je za vami?

Za nami je težko obdobje, vendar verjetno najtežje šele prihaja. Predvsem za bolnike, ki bodo potrebovali intenzivno terapijo, in pa za vse, ki bodo zaradi restriktivnih ukrepov postali izolirani od sosedov, prijateljev in družine. Priprave na epidemijo potekajo že od konca januarja, vendar še vedno ne vemo, do kam bo naraščalo število primerov. Najbolj nas seveda skrbi italijanski scenarij, ki pa se, upam, v Sloveniji ne bo zgodil.

Mediji so polni navodil, priporočil in omejitev, ki jih je odredila država na predlog infektologov. Menite, da se državljani dovolj striktno držimo navodil?

Marsikateri ljudje še vedno mislijo, da navodila in omejitve za njih ne držijo. Seveda je to posledica nasprotujočih si sporočil, ki prihajajo od medijev, stroke in oblasti. Bolezen je za otroke in mlade zdrave ljudi praviloma nenevarna, težki poteki so izjeme. Zato mladi ljudje morda ne verjamejo, da lahko ta okužba sicer še kar »zdrave starostnike« hitro spravi na enoto intenzivne terapije in v smrt.

Na infekcijski kliniki zdravite paciente, ki jih je novi koronavirus močnejše prizadel. Lahko že naredite kake zaključke, pri katerih bolnikih prihaja do zapletov? So to res povečini starejši ljudje, ki imajo tudi druge (kronične) bolezni, ali držijo nekatere informacije iz tujine, da zbolevalo tudi mlajši, ki do sedaj niso imeli težjih bolezni?

Pri nas so bili vsi težje prizadeti bolniki nekoliko starejši ali pa so imeli kro-

nične bolezni. Za zdaj povsem zdrave mlade osebe še nismo imeli na intenzivni terapiji, vendar gre za prve primere. So pa nekateri mlajši tudi potrebovali zdravljenje s kisikom.

Kakšno je vaše strokovno mnenje o razvoju virusa v naslednjih tednih? Bo Evropi uspelo ponoviti kitajsko časovnico okrevanja ali nas čaka še dolgo negotovo obdobje?

Žal se Evropa pri boju z virusom ni združila, zato je nemogoče predvideti razvoj dogodkov. Vsaka država ima svoj scenarij in se bori za resurse (maske, respiratorje ipd). Kitajski dogodki kažejo, da ob upoštevanju vseh znanih epidemioloških ukrepov število primerov narašča dolgo, da so kritično bolni v enotah intenzivnega zdravljenja več tednov. Tudi če se pri nas v naslednjih dneh začne stanje umirjati, bomo imeli probleme z normalizacijo stanja še dolgo v poletje.

Zdravniki ste zagotovo najbolj obremenjena skupina v državi. Kako težko vam je dosledno upoštevati navodila, ki preprečujejo prenos virusa tudi na vas? Greste vsako jutro s strahom med paciente?

Tudi zdravniki smo samo ljudje. Nor-

malno je, da nas je strah, zdrava mera strahu pa obenem zagotavlja, da poskrbimo, da do prenosa okužbe ne pride. Veliko zdravstvenih delavcev (ne samo zdravnikov) doživlja osebne stiske, strah za svojo družino, strah pred tem, da jih bo okolica izločila, strah za preživetje. Pomagajmo jim z dobrimi željami in s skrbjo za njihove družine. Dajmo jim vso moralno oporo.

Želite sokrajanom ob koncu pogovora še kaj sporočiti?

Dragi sokrajanje. Prosim, da upoštevate navodila glede izolacije in karantene. Pomislite pa na tiste ljudi, ki živijo sami, so slabše pokretni ali kako drugače bolni in sedaj potrebujejo pomoč pri nabavi osnovnih potrebščin. Marsikdo morda potrebuje pomoč pri stiku z zdravstvenim sistemom (starejši pač niso večči internetnega komuniciranja) ipd. Naj se ne zgodi, da bi kdo pozabljen in osamljen nekje omagal. Tudi ob trenutnih predpisih je pomoč možno organizirati tako, da ne bo prišlo do širjenja okužb.

Gospa Tatjana, najlepša hvala, da ste si v teh težkih dneh vzeli čas za soobčane in nam še boljše osvetlili situacijo. Želim vam zdravja in tudi nekaj sreče pri vsakodnevnem delu. ■

Ponovni javni poziv k podaji predlogov za imenovanje urednika občinskega glasila

Naš kraj
Občinsko glasilo občine Dobropolje

Spoštovani,

odgovornemu uredniku občinskega glasila Naš kraj se s 1. aprilom 2020 izteka mandat, zato je treba v skladu z določili 8. člena Odloka o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila (Uradni list RS, št. 28/08) imenovati novega odgovornega urednika za naslednje štiriletno mandatno obdobje.

V Odloku je določeno, da odgovorni urednik:

- opravlja svoje delo nepoklicno,
- ne more biti funkcionar politične stranke na lokalni ravni,
- da mandat traja štiri leta in se lahko ponovi.

Predlagatelje in kandidate vljudo prosimo, da h kandidaturi priložijo:

- podpisan predlog kandidature oz. soglasje kandidata (dva obrazca v razpisni dokumentaciji),
- svojo vizijo glasila in
- kratak življenjepis.

Iz navedenega predsednik Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Občine Dobropolje (v nadaljevanju Komisija) v imenu Komisije poziva zainteresirano javnost, da **posredujejo svoje predloge za imenovanje odgovornega urednika glasila Naš kraj v elektronski obliki na naslov: tajnistvo@dobropolje.si**. Poziv je odprt do preklica stanja izrednih razmer oz. dokler ne bodo izpolnjeni pogoji za sklic seje občinskega sveta in njegovih delovnih teles.

Pravico predlagati kandidata za odgovornega urednika ima vsak, ki ima pravico voliti na lokalnih volitvah v občini Dobropolje. Kandidat se lahko predlaga sam. Kandidate lahko predlagajo tudi skupine občanov, občinski odbori političnih strank, društva, združenja in druge organizacije s sedežem v občini Dobropolje ter druga zainteresirana javnost.

Izmed prejetih predlogov bo Komisija izbrala kandidata za odgovornega urednika občinskega glasila in ga predlagala občinskemu svetu v imenovanje.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

Jernej Stare, predsednik

Občina Dobropolje sporoča, da je **podaljšan rok** za oddajo prijav na *Javni razpis za sofinanciranje ukrepov ohranjanja in spodbujanja razvoja kmetijstva in podeželja v Občini Dobropolje za leto 2020*.

Novi rok je **8. maj 2020**.

OBVESTILI UPRAVNE ENOTE GROSUPLJE

Zaradi preprečevanja okužb dihal v povezavi s pojavom koronavirusa je Upravna enota Grosuplje sprejela naslednja sklepa:

1. Nosilce kmetijskih gospodarstev pozivamo, da se za urejanje podatkov v Registru kmetijskih gospodarstev dosledno naročajo po telefonu.

Telefonske številke za naročanje:

01 7810 931 – Štefan Zver,
01 7810 926 – Simona Smrekar,
01 7810 914 – Simona Kastelic.

2. Uporabnike Slovenske poslovne točke SPOT pozivamo, da se za storitve točke SPOT dosledno naročajo po telefonu.

Telefonske številke za naročanje:

01 7810 941 – Milivoj Uršič,
01 7810 912 – Marko Hribar,
01 7810 939 – Vanja Fink,
01 7810 926 – Simona Smrekar.

Nenaročenih uporabnikov ne bomo sprejeli v obravnavo.

Veterinarska ambulanta Buba sporoča,

**da se pomladansko cepljenje proti steklini prestavi
najmanj za mesec dni.**

Termine za cepljenje na terenu bodo objavili po koncu pandemije in karantene.

Delovni čas pomembnih služb, ustanov

V času splošne izolacije v državi večina javnih služb in ustanov ne obratuje po stalnem urniku. V tokratno številko dodajamo še urnika obeh trgovin, saj bo oskrba v naslednjih tednih zelo pomembna.

Delovni časi se lahko zaradi izrednih razmer spreminjajo, zato spremljajte informacije v medijih in na spletni strani Občine Dobropolje.

AMBULANTA DRUŽINSKE MEDICINE DR. BARBARE MOROVIČ

**(OD 1. OKTOBRA 2019 DELUJE VSAK DAN V
ZDRAVSTVENI POSTAJI STRUGE IN IMA OD
1. JANUARJA 2020 NOV URNIK)**

TOREK: 9.00–14.00
SREDA: 13.00–19.00
ČETRTEK: 13.00–19.00
PETEK: 9.00–14.00
SOBOTA: 9.00–13.00

Naročanje po elektronski pošti
narocanje.drmorovic@ambulanta-videm.si
in zadnji dve uri ordinacijskega časa na
telefonski številki 070 410 171.

Zaradi epidemije koronavirusa ambulanta deluje po protokolu v primeru izbruha nalezljive bolezni. Ambulanta ima zaprt dostop. V čakalnico spuščamo le predhodno dogovorjene paciente, ki so bili triažirani po telefonu in v triažni ambulanti. Triažira zdravnica. Glede na to, da se v teh časih situacija lahko spreminja, aktualne informacije spremljajte na spletni strani www.ambulanta-videm.si.

ZDRAVNIŠKA OSKRBA KONEC TEDNA IN PONOČI – dežurna služba

Zaradi izrednih razmer je od sobote (14. marca) okrepljeno delo v dežurni službi Grosuplje - Ivančna Gorica.

Ob sobotah od 14.00 do 20.00 in ob nedeljah od 8.00 do 20.00 bo v ZD Ivančna Gorica prisotna dežurna medicinska sestra za triažo telefonskih klicev in klice v zvezi s Koronavirusom, na telefonski številki: 051 209 259.

Za vsa NUJNA stanja se kot do sedaj obrnite na dežurnega zdravnika na telefonsko številko 031 656 000 ali 112.

PATRONAŽNA SLUŽBA IN ZDRAVSTVENA NEGA

PRILAGOJEN DELOVNI ČAS:

Kurativni obiski ob ponedeljkih in četrtnih, **nujni preventivni obiski** (novorojenčki in otročnice) pa ob torkih.
Gospa Klavdija Kastelic je v tem času dosegljiva po telefonu (**031 281 474**).

LEKARNA LJUBLJANA, VIDEM

PONEDELJEK: 7.30–14.30
TOREK: 12.00–19.00
SREDA: 10.00–17.00
ČETRTEK: 12.00–19.00
PETEK: 7.30–14.30

TRGOVINA SPAR VIDEM (začasno)

PONEDELJEK DO SOBOTE: 8.00–18.00 (med 8.00 in 10.00 imajo prednost upokojeenci, invalidi in nosečnice)

TRGOVINA TRGOJAN VIDEM (začasno)

PONEDELJEK: 9.00–17.00
TOREK: 9.00–17.00

SREDA: 9.00–17.00
ČETRTEK: 9.00–17.00
PETEK: 9.00–17.00
SOBOTA: 8.00–13.00

POŠTA VIDEM (začasno)

PONEDELJEK: 10.00–12.00
TOREK: 10.00–12.00
SREDA: 10.00–12.00
ČETRTEK: 10.00–12.00
PETEK: 10.00–12.00

KMETIJSKA ZADRUGA VIDEM

PONEDELJEK: 7.00–17.00
TOREK: 7.00–17.00
SREDA: 7.00–17.00
ČETRTEK: 7.00–17.00
PETEK: 7.00–17.00
SOBOTA: 8.00–12.00

POLICIJSKA PISARNA DOBROPOLJE

(Videm 36)
PONEDELJEK: 15.00–17.00
TOREK: 10.00–12.00

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA 5G:

PODROČJE UREJANJA PROSTORA IN VARSTVA OKOLJA

Stik: 01 788 87 59,
e-naslov: jasmina.selan@grosuplje.si

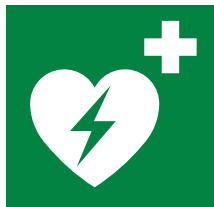
MEDOBCINSKI INŠPEKTORAT

Stik: 01 788 87 50,
e-naslov: inspektorat@grosuplje.si

MEDOBCINSKO REDARSTVO

Stik: 01 788 87 50,
e-naslov: redarstvo@grosuplje.si

LOKACIJE AVTOMATSKIH EKSTERNIH DEFIBRILATORJEV (AED)

PGD	LOKACIJA DEFIBRILATORJA AED-JA	NASLOV
PGD VIDEM	– JAKLIČEV DOM (SPREDNJA STENA STAVBE)	VIDEM 34
	– ELEKTRO DOBROPOLJE (VHOD V STAVBO)	VIDEM 42
	– GASILSKI DOM PGD VIDEM (VOZILO GVM-1)	VIDEM 37b
	– ELMA TT TOVARNA TRANSFORMATORJEV (SPREDNJA STRAN STAVBE)	PREDSTRUGE 29
	– ZAVOD SV. TEREZIJE (V STAVBI)	VIDEM 33a
PGD ZDENSKA VAS	– GASILSKI DOM PGD ZDENSKA VAS (SPREDNJA STRAN STAVBE)	ZDENSKA VAS 59
	– VAŠKI DOM CESTA (SPREDNJA STRAN STAVBE)	CESTA 38a
PGD HOČEVJE	– GASILSKI DOM PGD HOČEVJE (SPREDNJA STRAN STAVBE)	HOČEVJE 19
PGD STRUGE	– STARI GASILSKI DOM (SPREDNJA STRAN STAVBE)	PRI CERKVI 1, STRUGE
PGD KOMPOLJE	– GASILSKI DOM PGD KOMPOLJE (SPREDNJA STRAN STAVBE)	KOMPOLJE 60
PGD ZAGORICA	– GASILSKI DOM PGD ZAGORICA (SPREDNJA STRAN STAVBE)	ZAGORICA 36a
PGD PONIKVE	– GASILSKI DOM PGD PONIKVE (SPREDNJA STRAN STAVBE)	PONIKVE 45
	– PRIZMA PONIKVE, POSEBNI SOCIALNOVARSTVENI ZAVOD RS (V STAVBI)	PONIKVE 76

Duhovna misel v času pandemije

Dragi verniki, dragi bratje in sestre!

Smo v težkih razmerah. V tem času je oteženo tudi komuniciranje duhovnikov z verniki, saj se ne srečujemo pri mašah, pa tudi svojih oznanil ne moremo deliti, kot je to običajno. Vsem želim, da boste čim lažje prebrodili ta čas, se v zaupanju obrnili na Boga, ki dopušča tudi težke dogodke, in če jih modro prestanemo, rodijo lepe in bogate sadove.

Franc Škulj, župnik

Ravnokar sem sam maševal v kapeli župnišča. Sicer nisem bil sam, poleg našega Gospoda Jezusa, ki se vedno daruje pri vsaki sveti maši, ste bili z mano zlasti vsi iz naše župnije, pa tudi vsi, ki so bolni, in vsi, ki bolnim in potrebnim tako požrtvovalno strežejo in zanje skrbijo. Vsak dan tako opravim sveto mašo za vse, pa tudi po namenu, ki je napisan v Oznanilih. Prepričan sem, da se tudi vi v teh težkih časih za ves svet radi udeležite svete maše po televiziji ali radiu, predvsem pa da več molite in prosite Boga, da bi ti časi čim prej minili brez večjih in hujših posledic.

Bog danes vsem ljudem, posebno Evropejcem, kjer je epicenter virusa in kjer smo morda najbolj pozabili na Boga in mislili, da ga več ne potrebujemo, govori po preroku Danijelu. Ta je bil skupaj s svojim ljudstvom v babilonski sužnosti, in ker je ostal zvest Bogu in ni hotel častiti babilonskih malikov, je bil vržen v razbeljeno peč. Tam je molil: »Ne zavračaj nas, Bog, za vedno zaradi svojega imena. Ne odteguj nam svojega usmiljenja. Grešili smo in ti bili nezvesti, zdaj pa smo ponižani po vsej zemlji zaradi naših grehov.« Prerok nadaljuje: »Ampak ravnaj z nami po svoji dobrotljivosti in po obilnosti svojega usmiljenja. Reši nas s svojo čudovito močjo in daj čast svojemu imenu, o Gospod!«

Če bomo tako zaupali, smemo pričakovati, da bodo znanstveniki kmalu odkrili zdravilo, vsi pa se moramo striktno držati navodil, ki nam jih dajejo oblastniki.

Šele nekaj dni smo v samoizolaciji, pa se mi zdi, kot da že cele mesece nisem videl nikogar. To je znamenje, da se imamo radi in se potrebujemo. Bog daj, da ne bi nikoli pozabili na to.

Prepričan sem, da bomo po koncu te krize živeli veliko bolj hvaležno, skromno

in povezano med seboj, saj je Bog moral pokazati, da naš napuh in samozadostnost ne peljeta nikamor.

Nekaj izvodov tiskanih Oznanil lahko dobite v škatli, ki je pred cerkvijo na Vidmu, in pred kapelo na Vidmu. Smo pa na Facebook stran Župnije Dobropolje, kamor lahko dostopate vsi, ne glede na to, ali ste registrirani ali ne, dali elektronsko verzijo Oznanil. Če imate možnost, Oznanila natisnite in jih razdelite med tiste, ki sodobnih komunikacijskih sredstev nimajo.

Naj navedemo še, kje lahko spremljate svete maše:

- **na Radiu Ognjišče** (vsak dan ob 19. uri, v nedeljo ob 10. uri),
- **na TV Exodus** (vsak dan ogled ob 6., 12., 18. uri in ob polnoči, ob nedeljah pa poleg teh terminov tudi ob 8.30 in 15.30; televizijo Exodus je mogoče spremljati tudi na spletu),
- **na Novi24tv.si** (vsako jutro ob 7. uri),
- **na Radiu ARS** (v nedeljo ob 10. uri),
- **na Televiziji Slovenija** (drugi program Televizije Slovenija ob nedeljah

ob 10. uri, vsako prvo nedeljo v mesecu pa ob 10. uri na prvem programu Televizije Slovenije)

- in na **spletnih straneh** nekaterih župnij ter tudi na Facebook strani (Martin Golob – duhovnik iz Bohinja). ■

Odpoved Ribniškega pasijona

Zaradi ukrepov, ki veljajo za preprečitev širjenja koronavirusa, **ODPOVEDUJEMO letošnji uprizoritev Ribniškega pasijona**, ki sta bili predvideni v Ribnici in Ljubljani. Vabimo vse k skupni molitvi, saj verjamemo, da sta to naša ščit in moč v teh težkih trenutkih.

Vabimo vas, da nam sledite na Facebook profilu Ribniškega pasijona in na YouTube kanalu Ribniškega pasijona, kjer si boste lahko ogledali posnetke pasijona iz prejšnjih let.

Vse dobro in obilo zdravja.

Pasijonska družina

V industrijski coni Predstruge rastejo prvi objekti

Nekaj mesecev je preteklo od zadnjega pogovora z vodjo Konzorcija Predstruge, Primožem Puciharjem. V tem času se je cona že na prvi pogled precej spremenila, zato sem g. Puciharja povprašal o napredku.

Bojan Novak

G. Pucihar, ko sva se nazadnje pogovarjala pred dobrim letom dni (oktobra 2018), ste se ukvarjali predvsem z zemeljskimi deli (vodovod, elektrika). Od takrat se je v coni veliko spremenilo, kajne?

Seveda. Ves čas od takrat smo se trudili pripraviti vse potrebno za začetek gradnje objektov. Tako imamo zdaj tri pridobljena gradbena dovoljenja, en objekt je že sredi gradnje, dva pa se bosta predvidoma začela graditi v naslednjih tednih ali mesecih. Večina zemljišč je prodana, nekaj malega je še možno kupiti. En del cone pa uporabljamo trenutno kot deponijo lesa.

Infrastruktura torej že omogoča gradnjo objektov?

Da. Vsa talna dela so tako rekoč končana, čakamo še, da se odprejo asfaltne baze, da določene dele še asfaltiramo. Stojijo tudi že luči javne razsvetljave, urejen je dovoz, pripravljene vse instalacije.

Dovoz v cono je bil v preteklih mesecih zgrajen popolnoma na novo, kajne?

Res je. Cesta je bila na tem odseku tako slabo utrjena, da je bilo treba cel

odsek zgraditi povsem na novo. Cesta je zdaj ustrezno utrjena, izgrajen je zavijalni pas za zavijanje v cono. Zdaj smo v fazi izdelave PID-ov (popis izvedenih del) in predaje Direkciji Republike Slovenije za infrastrukturo.

Kako pa je z birokratskim delom, ki vedno spremlja take projekte?

Ob delu, ki je vidno in ga opravimo s stroji, stalno poteka tudi birokratsko delo. To je del posla. Trenutno se pripravlja dokumentacija za pridobitev uporabnega dovoljenja za cono. Moram pa reči, da

nas na tem področju čaka še veliko dela. Tudi z Občino Dobropolje bomo morali opraviti še veliko skupnega dela, da bo tudi na papirju vse tako, kot mora biti. Žal občina v vsem času gradnje cone ni pomagala, prej bi rekel, da je razvoj cone ovirala. Imamo še precej odprtih vprašanj, upam pa, da jih bomo pravočasno rešili, saj je razvoj podjetništva v občini ključen za nadaljnji razvoj teh krajev.

G. Pucihar, najlepša hvala za pogovor. ■

PODJETNIŠKI KOTIČEK

Na OOO Grosuplje skupaj z OZS ažurno spremljamo aktualne razmere v povezavi z epidemijo koronavirusa ter njegovim vplivom na poslovanje podjetij. Ker se situacija in ukrepi države spreminjajo iz dneva v dan, priporočamo obisk spletne strani OZS, www.svetovanje.si/svetovanje/koronavirus, kjer najdete odgovore na najpogostejša vprašanja podjetnikov in podjetnic ter druge koristne informacije, ki vam bodo pomagale pri vašem poslovanju v teh težkih časih. Na OZS ves čas poudarjamo, da je treba v tej situaciji poskrbeti tako za mala in velika podjetja, espeje kot tudi za samozaposlene (slednjih je v Sloveniji 119 tisoč, od tega

68 tisoč v gospodarstvu). Država mora pripraviti ustrezne ukrepe za blaženje izpada dohodka vseh poslovnih subjektov, še posebej pa samozaposlenih, saj bo prav njih situacija najbolj prizadela. Tudi samozaposleni plačujejo davke in prispevke, zato je pošteno in pravično, da se enakopravno obravnavajo!

Na OOO Grosuplje kljub situaciji posluujemo nemoteno v skladu z objavljenim delovnim časom. Smo pa zaradi preprečevanja širitve koronavirusa do nadaljnjega preložili vse dogodke in osebne obiske (razen po predhodnem dogovoru). Na voljo smo vam na telefonski številki 01 786 51 30 ter na ooz.grosuplje@ozs.si. Vsa komunikacija ter odgovori na vaša vprašanja bodo po omenjenih dveh kanalih tekoče izvajani in posredovani. Svojo pošto ali sporočilo lahko oddate tudi v poštni nabiralnik pred Domom obrtnikov v Grosupljem.

Če pa ocenjujete, da je osebni obisk nujen in neodločljiv, vas prosimo, da se predhodno najavite in ob obisku ohranjate varnostno razdaljo.

Strokovni seminar »PRENEHANJE VELJAVNOSTI KOLEKTIVNE POGODBE ZA PODJETNIŠTVO (KPOP) IN KATERO KOLEKTIVNO POGODBO UPOŠTEVATI«, v četrtek, **23. aprila 2020, ob 13.00 v Domu obrtnikov v Grosuplju**. Predavateljica: **Nina Ličar, univ. dipl. pravnica, ZDOPS**.

PODJETNIŠKO SVETOVANJE NA OOO GROSUPLJE ZA PODJETNIKE IN PODJETNICE IZ OBČINE DOBREPOLJE oz. za vse tiste, ki to nameravate postati: V skladu z dogovorom z Občino Dobrepolje smo vam na OOO Grosuplje brezplačno na voljo za vprašanja poslovne narave. Vabljeni, da se oglasite v času uradnih ur oz. stopite v stik z nami. ■

OBVESTILO JAVNEGA KOMUNALNEGA PODJETJA GROSUPLJE

Zaradi hitrega širjenja okužb s koronavirusom vse uporabnike naših storitev in poslovne partnerje pozivamo, da do preklica ukrepa zadeve v čim večji meri urejajo preko telefona, elektronske ali klasične pošte. Blagajna v prostorih JKP Grosuplje je od ponedeljka, 16. marca 2020, dalje zaprta.

Od torika, 17. marca 2020, in do preklica je zaprt tudi zbirni center za odpadke v CERO Špaja dolina.

Podatki za stik: Telefon: **01 7888 910**

Elektronska pošta: **info@jkpg.si**

Klasična pošta: **Cesta na Krko 7, 1290 Grosuplje**

V času omejitev se bodo nemoteno izvajale vse gospodarske javne službe.

Oskrba s pitno vodo ter odvoz odpadkov ne bosta motena.

V Dobrepolju pripravljene na prihod štorcelj

Družba Elektro Ljubljana v skrbi za okolje, v katerem deluje, tudi letos sodeluje pri zagotavljanju varnih gnezdišč za štorcelje.

Neža Sluga, Elektro Ljubljana

Proti koncu marca se štorcelje vračajo v naše kraje, kjer bodo preživele pomlad in poletje. Da bi zagotovili varno bivanje štorcelj, smo danes na območju občine Videm - Dobrepolje prestavili dve gnezdi, ki sta stali na betonskih drogih v prostozračni vodi in bili v neposrednem stiku z njimi. »Zaradi tega bi lahko prišlo do stika in posledično poškodbe ali

pogina ptice. Zato smo na drog postavili gnezdilni podstavek, ki ga je izdelal naš zaposleni,« je povedal Urban Likozar, vodja službe za distribucijsko operativno v Kočevju.

Po posvetu s predstavniki Društva za opazovanje in preučevanje ptic so gnezdilni podstavek namestili na drog v neposredni bližini. Ker se štorcelje vsako pomlad vračajo v isto gnezdo, je zelo pomembno, da gnezda ne prestavimo pre-

daleč od prvotne lokacije. Tako sta gnezdi pripravljene, da se štorcelje vrnejo iz toplih krajev in se ponovno udomačijo pri nas.

V Društvu za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije pravijo, da je v 20 letih pri nas poginilo najmanj 64 štorcelj zaradi trka z žicami ali električnega udara, nekaj gnezd je tudi zgorelo. S prestavljanjem in varovanjem gnezd se v Elektro Ljubljana trudijo, da bi bilo takšnih nesreč vse manj. ■

Semena rastlin nekoč in danes

O semenih govorimo od takrat, ko se je človek kot nabiralec hrane v naravi odločil, da bo določene rastline in tudi živali približal svojemu stalnemu domovanju. Živali je udomačil, izbrane rastline pa začel gojiti v svojem domačem okolju. Do vseh spoznanj je prihajal na podlagi opazovanj in izkušenj. V tem času so nastali prvi zametki kmetijstva.

Jožefa (Jožica) Fabjan

Vzporedno z gojitvijo rastlin za prehranske namene so nastajala tudi delovna orodja. Na pridelovanje določenih rastlin so vplivale zlasti podnebne razmere in sestava tal. Sprva so te izbrane rastline v celoti zaokrožile svoj življenjski cikel. Zaradi uporabe rastlin že med rastjo pa je človek kmalu opazil, da mu določena rastlinska vrsta lahko premine. Opazil je tudi, da nekaterim rastlinam uspe doživeti cel življenjski cikel in da iz njihovih semen vzkalijo nove rastline. Ugotovil je tudi, da lahko ta semena pobere, jih posuši in shrani ter jih kasneje sam uporabi za setev. Spoznaval je nove rastline, spoznaval je nova semena rastlin. Iz nabiralca hrane je postal tudi nabiralec semen. Povečeval je obdelovalne površine, saj se je iz roda v rod povečevalo tudi število ljudi, z njimi posledično potrebe po večjih količinah pridelkov. Svoja pridelana semena je začel izmenjavati z najbližjimi nabiralci semen. Krog zbirateljev različnih semen za prehrano se je širil, povečevale so se tudi nove vrste in sorte rastlin. V tem času lahko že govorimo o prvih »bankah« semen. O tem pričajo najdišča, kjer je poleg človeškega in živalskega okostja, raznih orodij in posod mogoče najti tudi usedline peloda ter posebne hrambe rastlinskih semen (v jamah, ledenikih, piramidah ...).

Prve civilizacije, ki so živele pred 3500 leti pred našim štetjem v Mezopotamiji (Medrečju), v današnji Kitajski in Egiptu ter Indiji, so razvile poljedelstvo na izbranih rodovitnih tleh (področja ob rekah Evfrat in Tigris, Nil, Rumena reka, Ind). Tu so uspevali zlasti pšenica, ječmen, proso, leča, por, čebula, melone, olive, dateljni, jabolka, breskve, granatna jabolka, lan, riž, bombaž ... Vse te civilizacije so dale velik poudarek ohranjanju semen, ki so jih hranili v posebnih prostorih.

Veliko kasneje, ko je bila odkrita Amerika, smo spoznali uporabne rastline, kot so kakav, koruza, krompir, soja ... kasneje paradižnik, jajčevci ...

Na današnjem slovenskem ozemlju so se udomačile tiste uporabne rastline, ki so glede na podnebne razmere dale zadovoljiv pridelek. Prinesla so jih ljudstva, ki so se naselila ali pa prešla naše ozemlje. Število rastlin, ki so jih uporabljali v prehrani, se je začelo povečevati iz dneva v dan. Če se niso rastline same med sabo križale, je to začel delati človek. Nenapisano pravilo je bilo, da vsak pridelovalec hrane poskrbi tudi za svoja semena. Še danes je na marsikateri kmetiji ohranjena kašča, kjer so shranjevali semena.

Z nastankom znanstvenih institucij s področja naravovarstvenih ved smo pričeli prvim semenskim bankam in knjižnicam. Tudi v Sloveniji.

Začela pa so se tudi raziskovanja v smislu pridobitve novih, bolj rodnih, tudi na oko bolj vabljivih rastlin in njihovih semen. Z različnimi nenaravnimi posegi so začeli spreminjati karakteristiko semen. Tisto, kar lahko samodejno opravlja narava, je prevzel človek v svoje roke.

S pridobitvijo mehanizacije se je zmanjšalo fizično delo ljudi v naravi. Številne kmetije so prišle v roke velikih kmetovalcev ali podjetij. Nekdanje kmečko prebivalstvo se je odselilo v mesta in si tam našlo zaslužek za preživetje. Tako živi danes v mestih več kot 70 odstotkov svetovnega prebivalstva.

V zadnjih dveh do treh desetletjih se je pojavil trend vračanja ljudi na deželo. Ukvarjanje s kmetijstvom se je posrečilo le redkim.

In kakšen pomen ima to s semeni?

Zelo odločujoč. In dokazujoč. O tem govorijo statistični podatki. Iz dneva v dan je manj rastlinskega in živalskega sveta. Drastično pa se povečuje število prebivalcev na planetu. Človek (beri: določene korporacije) je – so prevzele

– oblast nad vsem in vsemi. Tisto, kar je bilo včasih v naravi samoumevno, je zdaj v njegovih – njihovih – rokah. Tudi semena. Kmetovalci so se spremenili v kupce semen. Velikokrat v nevedne kupce semen. V popolno odvisnost. Medtem pa zunaj, v naravi, izginjajo določene rastline in z njimi tudi določena semena.

Mnogi ozaveščeni posamezniki in skupine doma in po svetu s svojim nesebičnim delom skušajo zaustaviti uničevalni trend dogajanja z naravo, osmisliti ga želijo s koraki, ki vodijo v dobro vsega in vseh. Tudi ohranitev semen.

Včasih se mi zazdi, da se vračamo v daljno preteklost, ko postajamo spet nabiralci semen.

Nastajajo razna združenja, kjer si izmenjujemo naravna semena, združenja, kjer dolgoročno hranimo semena. Govorimo o rastlinskih semenskih knjižnicah in bankah.

V Sloveniji imamo kar nekaj **knjižnic** rastlinskih semen. Člani teh združenj smo v večini pridelovalci naravnih semen, ki s svojim delom in znanjem pridelujemo semena in jih darujemo semenskim knjižnicam. Knjižnice imajo to poslanstvo, da imajo podatke o izvoru shranjenih semen, jih varno shranjujejo in z izmenjavo semen poskrbijo za širitev pridelovanja semen rastlin. Izmenjava semen poteka na več načinov. Meni se zdi najbolj pravična oblika v obliki izposoje. Npr.: semena si izposodimo v semenski knjižnici, jih posejemo in del pridelka semen vrnemo v enaki ali dvojni količini spet knjižnici. Druga oblika je npr.: seme izmenjamo za drugo seme. Lahko z isto vrsto semen, lahko z drugo vrsto semen (npr.: fižol za fižol, fižol za solato).

Za daljšo hranitev semen pa skrbi jo semenske **banke** rastlin. V Sloveniji imamo na nacionalni ravni genske banke semen na:

- Kmetijskem inštitutu Slovenije v Ljubljani,
- Oddelku za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani,
- Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru,
- Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije.

Poleg nacionalnih genskih bank imamo tudi svetovne genske banke, kjer se hranijo semena mnogih vrst rastlin z vsega sveta.

Med največjo svetovno semensko banko rastlin spada banka Millennium Seed Bank Project (Semenski projekt tisočletja) v bližini Londona v Veliki Britaniji.

Najbolj znana in zanimiva semenska banka je v uporabi od leta 2008 v arktičnem Svalbardu. Leži sredi ledene pustinje na norveškem otočju, ki je najsevernejše kopno. Tja vozijo letala in ladje. Bunker je vgrajen v živo skalo in led. Semena so shranjena v bunkerju 120 metrov pod živo skalo. So strogo varovana in večkrat zaščitena pred različnimi zunanjimi vplivi. Trezor semen je zasnovan tako, da bi ohranil 5000 vrst semen tudi ob naravni ali jedrski katastrofi. Posušena in zamrzne-

na semena naj bi na temperaturi -18°C prezimila tudi do več sto let.

Vojne zadnjih desetletij so med drugim tudi vojne za semena. Vojna v Iraku in pozneje v Siriji ogroža tudi obstoj teh bank semen. Znano je, da so bile ravno tu prve banke semen in so zakladnice z nepopisno vrednostjo. Ko se je začela vojna v Siriji, so semena iz banke v Alepu še pravočasno umaknili v norveški Svalbard. Ko se bo vojna končala, jih bodo vrnjena lahko uporabili na od vojne opustošenih poljih.

Na svetu je v 1750 večjih semenskih bankah shranjenih več kot sedem milijonov vzorcev semen, tkiv in drugih materialov poljščin za pridelavo hrane. Vzpostavljene so bile v zadnjih desetletjih, ko so znanstveniki začeli opozarjati, da je ogrožena biotska raznovrstnost in kakšne posledice bi njeno uničenje lahko imelo za varnost oskrbe s hrano.

Za boljšo varnost samooskrbe s hrano je najbližja in najbolj gotova preskrba s semeni v semenskih bankah rastlin čim bližje nas. Mislim na banke semen rastlin v lokalnih skupnostih in osebnih bankah. To pa pomeni, da je poklican vsak izmed nas, da poskrbi za pridobitev semen v svoji okolici. Ta semena bodo rodila bogate sadove. Ker je na splošno največje pomanjkanje vrtnin, torej semen tistih rastlin, ki jih uporabljamo v vsakdanji prehrani, je še kako pomembno, da se vsak že zdaj, spomladi, odloči, katero seme bo pridelal v letošnjem letu. Kraji v naši občini imajo mnogo rodovitne zemlje, ki nam daje vse možnosti za preživetje tudi v primeru izolacije. Za začetek je vredno vložiti minimalen čas in trud. Verjemite mi, da bodo skupni rezultati navdušujoči.

In še namig za vrtna dela v aprilu

Videti je, da se je zima brez večjih zalog snega poslovila.

April je mesec, ko so dnevi daljši in toplejši in še kako primerni za delo na svežem zraku. Vrtovi, polja in sadovnjaki čakajo na nas.

Rodovitna zemlja je z vsakim dnem toplejša in vabi določena semena v svoja nedrja.

Zadnji čas je, da posadite spomladanski česen in čebulček. Tudi bob in grah.

Čas je tudi za prvo spomladansko solato, tržaški solatnik, rukolo, špinačo in blitvo, nekatere zgodnje sorte kapusnic (brokoli, cvetača, zgodnje zelje). Že v prvi polovici meseca začnemo s saditvijo krompirja, nekoliko kasneje rdeče pese, korenja, nizkega fižola.

V zaprti prostor sejemo bučke, buče, kumare, baziliko, veliko kapucinko.

Zunaj sejemo zelišča in koristne cvetice, kot so: dobra misel, koper, šetraj, pehtran, prava kamilica, žajbelj, ognjič, boreč, žametnica, kopriva, navadni kolmež.

Morda nam je na vrtu ali njivi prezimila kakšna vrtnina ali poljščina, npr.: motovilec, razne zimske solate, por, rukola, zelje ... Dovolite jim, da bodo zacvetele in osemenile in nam dale prva semena.

V setvenem koledarju najdete še več priporočil, kdaj in kako ravnati z zemljo.

Za vse morebitne informacije sva vam na voljo na tel. št.: 031 718 633 (Mateja) in 031 677 339 (Jožica).

Naj vam bodo pomladanski meseci v stiku s semeni in zemljo navdušujoči!

Izmenjava semen in predavanje *Kako do trajnostne, sonaravne prihodnosti v občini Dobropolje*

V Odboru za družbene dejavnosti Občine Dobropolje smo si v januarju postavili akcijski načrt delovanja odbora za leto 2020. Za spomladanski del smo načrtovali dve srečanja za občane občine Dobropolje in za širšo javnost.

Mateja Lohkar, predsednica Odbora za družbene dejavnosti Občine Dobropolje

PREDAVANJE O TRAJNOSTNEM RAZVOJU V OBČINI

V začetku marca smo z Občino Dobropolje in dr. Nado Pavšer organizirali odprto delavnico *Kako do trajnostne, sonaravne prihodnosti v občini Dobropolje*.

Veliko terminov in definicij se uporablja za trajnost. Najbolj splošna definicija je, da *trajnostni razvoj zadovoljuje potrebe sedanjega človeškega rodu, ne da bi ogrozili možnosti prihodnjih rodov, da zadovoljijo svoje potrebe*.

Veliko znanja na tem področju ima vsekakor naša občinska svetnica dr. Nada Pavšer. Po uvodnem pozdravu podžupana g. Jožeta Prijatelja smo na strokovnem predavanju dr. Nade Pavšer s prosojnicami spoznali, kaj je trajnost in kako do trajnostne poti v občini Dobropolje. Predavateljica je poudarila 16 zlatih pravil, ki bi nas pripeljala do trajnostnega razvoja. To so trajnostne navade, ravnotežje z naravo, lokalna samooskrba, ekološka in integrirana pridelava in predelava (Dobropolje bi bil vrt za potrebe Ljubljane), javni prevozi, kolesarske poti, zaprti vodni krog, trajnostno ravnanje z odpadki, ohranjanje raznolikosti naših travnikov in njihovo vzdrževanje, lokal-

na ekonomija, skrb za zdravje in varnost, preprečevanje onesnaževanja vode, tal in zraka, obnovljivi viri energije, skrb za otroke, starejše, socialno ogrožene občane in živali, varčevanje z energijo in vodo in – kar je najpomembnejše – da se vzgaja in izobražuje za trajnostni razvoj že najmlajše otroke. Pri tem je naš vrtec primer dobre prakse trajnostnega razvoja.

Le zmanjševanje ekološkega odtisa občanov vodi do trajnostne občine za kakovostno življenje in blaginjo ljudi.

Predavateljica nas je opomnila, da je leto 2020 mednarodno leto zdravja rastlin. Zdrave rastline so vir vsega življenja, delovanja ekosistemov ter varnosti in zagotavljanja hrane. Trajnostno zdravje rastlin je pomembno za varovanje okolja, gozdov in biotske raznovrstnosti. Samo zdrave rastline so odporne proti rastlinskim boleznim in škodljivcem. Z zdravimi rastlinami zmanjšujemo učinke podnebnih sprememb ter podpiramo napore za prenehanje lakote, podhranjenosti in revščine.

Podeželje je polno potencialov za zelena delovna mesta, od pridelave, predelave, trženja in povezovanja. Kajti samooskrba se začne v glavah ljudi, v socialnih premikih in integraciji mladih, ki si prizadevajo za bolj zdravo življenje.

Po koncu predavanja so udeleženci predstavili svoj vidik, ki nas bo popeljal do trajnostnega razvoja. Večina prisotnih je poudarila rano, ki jo imamo v občini in vpliva na naravo in zdravje ljudi. To je kamnolom v Predstrugah. Le s skupnimi močmi in s sodelovanjem bomo delovne kamnoloma spravili v prave tirnice, v najboljšem primeru pa v končno zaprtje kamnoloma. Potem pa sledi veliko dela in mnogo let bo preteklo, da bo ta rana nehala krvaveti in jo bo narava z našo pomočjo zacelila.

Kljub majhnemu odzivu občanov se z dr. Nado Pavšer zavedava, da je nekje treba začeti. To pot bomo nadaljevali, ker vemo, da le človeška družba s svojim

odgovornim ravnanjem pozitivno vpliva na naravo, ohranjanje biološke raznovrstnosti (biodiverzitet) in navsezadnje njen obstoj za naslednje rodove.

IZMENJAVA SEMEN

Srečanje je potekalo v nedeljo, 8. marca, od 8.30 dalje. Po uvodnem pozdravu in nagovoru župana, g. Igorja Ahačevčiča, je prevzela nadaljevanje in strokovno predavanje ga. Jožica Fabjan. Predstavila nam je svojo pot učenja in dela s semeni. Že vrsto let so ji semena izziv in do njih čuti veliko ljubezen, odgovornost in spoštovanje. Opozorila nas je na izvor semen, veliko semen vrtnin je iz tujine, ta semena (hibridna) so tehnično spremenjena in ne omogočajo nove kalitve s pridelki. Zato smo samooskrbni s tako pridelavo samo eno leto.

Ekološka semena sicer lahko kupimo, a v Sloveniji ni velikega interesa po tovrstni pridelavi. Slovenija ni samooskrbna in je strašansko prehransko ranljiva, saj nimamo svojih semen za širšo pridelavo, imamo samo arhiv – semenske banke. Na samooskrbo države moramo gledati celovito, ne samo z vidika končnih pridelkov. Če gledamo iz celega kroga od semena do rastline in spet semena, kar je pomembno pri pravi samooskrbi, potem smo zelo nizko.

Gospa Jožica ima v domači semenski banki veliko semen različnih vrtnin. Za vsako seme ima skrbno napisano leto pridelave in ime semena. S seboj je imela tudi kalitveni poskus za nekatera semena, in tako smo lahko prepričani, ali seme kali ali ne. Semena je razdelila tudi po skupinah (stročnice, solatnice, koblunice, korenovke ...).

Podala nam je nekaj namigov in pravil, kako si sami pridelamo seme, iz katerega vzgojimo zdravo sadiko.

Gospa Jožica je na srečanje povabila ljudi, za katere je vedela, da imajo domača, ekološka semena. Vabilu se je odzvala ga. Nada Prijatelj iz Kompolj. Osupljivo smo pogledovali, koliko steklenih kozarcev s semeni je zložila na mizo za izmenjavo. Bilo je več kot 40 različnih označenih semen v stekleni embalaži. »To so pa pridne roke,« je našo osupljivost prekinila ga. Jožica. In res, ga. Nada se s pridelavo semen ukvarja že nešteto let. Ko je čas, pobere semena, jih posuši, očisti in shrani v embalaži. Čutiti je bilo, da tukaj ni prisotna samo pridnost, temveč tudi ljubezen, čut do narave in odgovornost do družbe, kajti vsa semena nam je podarila, izmenjala z dogovorom Jožice, da drugo leto v dvakratni količini izmenjamo nazaj, izmenjamo med seboj.

Izkazalo se je, da imamo mnogo starejših občanov, ki znajo pridelati hrano, pridelati ekološka semena in bi z medgeneracijskimi oblikami sobivanja ter razvojem celostne samooskrbe zelo hitro postali učitelji mlajšim rodovom. Poskrbimo, da se kar največ naučimo

od njih, jih znamo ceniti, kajti to znanje nam bo prišlo še kako prav. Samooskrbo povečamo že, če zaraščene obdelovalne površine spremenimo v vrtove in izmenjamo pridelke na ravni gospodinjstev. Pri tem pa moramo nujno poskrbeti, da pridelamo zelenjavo (vrtnine) v skladu z varovanjem življenja na Zemlji.

V prihodnosti se bomo v Občini Dobropolje lotili projekta Semenska banka. Pri tem vas bomo prosili za pomoč. Spremljajte mesečne strokovne prispevke Jožice Fabjan v občinskem glasilu Naš kraj. Znašli smo se v težkih časih, ki jih nihče od nas ni pričakoval, kaj šele predvideval. Če ne bomo začeli kmalu razmišljati drugače, bo 21. stoletje velik izziv za preživetje. Zato je letos spodbude več kot dovolj in je prišel čas, da si uredimo svoj vrt, ker le tako vemo, da si bomo vsaj pridelali nekaj hrane in ne bomo odvisni od trgovskih verig, ki v primeru, ki smo mu priča sedaj, ne morejo zagotoviti varnih in kemično neoporečnih živil.

Po koncu smo bili deležni še enega presenečenja s strani Tonija in Mojce

Mlakar. Ker je 8. marec dan žena, sta ženskam na srečanju poklonila vrtnico, in to iz lesa. To je dokaz, da so občani inovativni in ekološko ozaveščeni in izdelujejo izdelke iz naravnih materialov. ■

LETO BRATOV KRALJ

Rojstna hiša – spomini na stara strica

Marjeta Trebušak, Albin Kralj in Jože Kralj

Naši spomini na stara strica segajo daleč v naše otroštvo. Albin je bil edini, ki je kot otrok srečal strica Toneta, ko ga je, nedolgo pred njegovo smrtjo, skupaj s starši obiskal na domu v Trnovem. V glavnem pa smo vse štiri brate spoznali po pripovedovanju, ki je bilo v našem otroštvu še kako živo. Starejši ljudje in tudi naši starši ter obe stari mami in stara teta po mamini strani so bili odlični pripovedovalci, ki so nam na ta način prenašali najrazličnejša znanja in ljudsko ter hišno izročilo. V dobi brez interneta in z omejenim naborom televizijskih programov so nam tako pričarali zanimivo in prijetno otroštvo. Del tega hišnega izročila so bile tudi zgodbe o štirih bratih ter pradedu, ljudskem podobarju Vintarjevem Janezu in njegovi ženi Marjeti.

Po izročilu se je celotna zgodba začela z mamo pradedu Janezu, ki je bila tržaška najdenka, živela pa je kot posvojenka pri Mihlovi hiši v Zagorici. V mestu Trst naj bi bilo polno umetnikov, ki naj ne bi skrbeli za svoje otroke, spočete z revnimi dekleti. Tako so jajčarice, ki so tudi iz Dobrepolja skozi Bloke hodile prodajati jajca v Trst, vmes pa opravljale seveda še številne druge naloge, prinesle to našo praprababico k Mihlovim. In to dekle se je po izročilu poročilo na Vintarjevo domačijo in zaneslo umetniško žilico v naš rod. Kot prvi naj bi bil talenta po svoji materi deležen naš praded Janez, ki je bil ljudski podobar in je imel na podstrehi shranjene barve in pa orodje ter les, ki ga je uporabljal za izdelovanje kipov in razpel, izdeloval pa je tudi praktično delovno orodje, loparje za peč, grablje, vile, koše, procke (košare), potoke (palice, predhodnice bergel) ipd. Poročil se je s sovaščanko Žlogajevo Marjeto. V zakonu se je rodilo več otrok, najnežnejša leta pa so preživeli štirje. Najstarejši od bratov je

Umetnika Tone in France Kralj v krogu družine in prijateljev. France drugi z desne zgoraj, poleg svojega očeta, Tone sedi drugi z leve.

bil naš stari oče, priučeni veterinar Jože Kralj, najmlajši je bil pilot Nace, vmes pa sta bila umetnika France in Tone Kralj. Doma na podstrehi sta se z umetnostjo seznanila tudi naša stara strica. Praded Janez pa ni bil le ljudski podobar. Bil je za svoje čase zelo napreden in znanja željan človek ter velik domoljub. Ker je tudi sam hrepenel po izobrazbi, pa mu to ni bilo dano, je zato toliko bolj vneto in s ponosom podpiral svoje sinove pri izobraževanju, in ti so na nek način tako uresničevali tudi njegove mladostne sanje. Poznan je bil tudi kot redni naročnik časopisov Domoljub, Bogoljub in Cvetje, ob katerih se je izobraževal, in vnet telovadec. Tako je pripovedoval sosed, da so mislili, da se je v grmovju nekdo obesil, ko pa so prišli bliže, je bil tam samo naš praded, ki je med delom na travniku šel večkrat malo pretelovadit – na veji dreve-

sa se je dvigoval z rokami, danes bi rekli, da je delal veso v zgibi.

Znanje in izobrazba sta bila tako pri naši hiši visoko cenjena. Stric Tone pa je spodbujal tudi sosedove otroke, da so skupaj hodili v šolo, namesto da bi se šli potepat. Sosed je kasneje velikokrat pripovedoval, da mora biti samo stricu Tonetu hvaležen, da se je naučil pisati. Vsi štirje fantje so že zelo mladi – z desetimi leti – odšli naprej v šole. Stari oče, ki je bil namenjen za naslednika na domačiji, se je šolal v Novem mestu, vendar pa šole zaradi vpoklica v vojsko ob začetku prve svetovne vojne ni dokončal. Tako je postal priučeni veterinar, ki so ga poznali po vsej fari, pa tudi v širši okolici, ko je poleti in pozimi, podnevi ali sredi noči peš hodil pomagat pri težavah z živino. Zaradi hišnega podobarskega izročila tudi Francetu nihče ni branil, ko se je

Oče umetnikov Toneta in Franceta Kralj – Marjetin, Jožetov in Albinov praded – Janez Kralj

Starejši brat umetnikov Toneta in Franceta, Jože Kralj, kot avstro-ogrski vojak

odločal za svoj poklic. Najmlajši Nace je postal pilot. Pri izbiri poklica se je moral še najbolj boriti Tone, ki ga je mati Marjeta namenila za duhovnika in mu tudi že kupila talar, s čimer pa se ni strinjal. Legendarna je postala pripoved, kako sta se o tem sporekla na njivi in mu je zagrozila celo z motiko, da bi ga spame-tovala. Vendar je bila želja po umetnosti močnejša in mladi Tone se je namesto bogoslovja namenil študirati umetnost v Prago. Seveda o tem ni prej doma nič povedal, samo javil se jim je iz Prage. To je mamo zelo razjezilo in prizadelo, tako je odšla potožit svojo bolečino tudi v župnišče, kjer pa jo je takratni kaplan potolažil rekoč, da bo morda kot umetnik še bolj slavil Boga, kot če bi postal nezadovoljen duhovnik. Te besede duhovnika so se kasneje izkazale za preroške – kar kaže predvsem več kot 40 poslikanih cerkva, od tega večina na Primorskem, kjer je izražal tako svojo religioznost kot tudi domoljubje.

Seveda pa so bili življenja polni fantje tudi sicer živahni. Poznane so zgodbe, kako so poleti hodili spat na pod (senik), kar je bil samo izgovor, da so se lahko zvečer brez nadzora staršev izmuznili na vas in najrazličnejšim dogodivščinam naproti. Sicer pa so bili pridni in so, kot vsi drugi kmečki otroci, poprijeli za vsa-

ko domače delo, tudi kasneje, ko so se kot študentje poleti vračali domov. Stric France je bil poznan kot odličen kosec.

Doma je bilo tudi znano, da je umetnikov kruh tanek. Še zlasti med drugo svetovno vojno in po njej sta bila oba umetnika grobo potisnjena v ozadje. Revščino so med vojno premagovali na različne načine, tudi tako, da so v steklenice najprej nalili mast, na vrh pa mleko, da so lahko dobrote »prešvercali« v okupirano Ljubljano.

Ne glede na to, kako daleč so bili in koliko so bili stari, pa so jih starši tudi kot odrasle sinove vedno obiskovali. V Ljubljano so se od doma napotili peš, potem pa z vlakom naprej. Prababica Marjeta je bila bolj navezana na Franceta, praded Janez pa si je bil bliže s Tonetom. Tako je bil praded Janez tudi v času poslikave cerkve na Višarjah nekaj časa s Tonetom. Praded se je seveda zgražal, ko so ob večerih duhovnik, njegov prijatelj in stric Tone kartali, to naj bi bilo »hudičevo delo«. Potem pa je nastopila nevihta, in kot se v hribih rado zgodi, je tudi močno treskalo in strela je malo oplazila ravno pradeda, ki je tako dobil svoj »nauk«. Tudi zadnja pot, na katero se je praded Janez odpravil od doma, je bila do strica Toneta, ki je bil takrat doma v Ljubljani. Na poti je pradeda zadela kap in je umrl.

Mama Marjeta je umrla že nekaj let prej, kmalu po smrti Naceta, rekli so, da od žalosti. Ko je mladi Nace v letalski nesreči pri 25 letih izgubil življenje, je prababica Marjeta še odšla v Split po njegovo hčer Heleno, ki je potem odraščala v družini mojega očeta, sama pa je pol leta kasneje umrla. To je tudi razlog za nagrobnik, delo strica Franceta, v obliki letalskega krila, ki stoji na domačem grobu na videmskem pokopališču.

Sta se pa oba, tako France kot Tone, rada celo življenje vračala domov. Doma so bili vedno vsi tople sprejeti. France si je želel v Zagorici tudi postaviti vikend, pa mu tega ni uspelo nikoli uresničiti. Stric Tone pa je bil zadnjič na obisku doma nekaj mesecev po rojstvu Albina. Našo mamo je hudomušno povprašal po »poletnem pridelku«. Ko mu je prinesla sina prvorojenca, je pokazal nase, rekoč: »Jaz sem sedaj najstarejši, on pa najmlajši Kralj.« Ljubezen do doma in rodne vasi sta umetnika prenesla tudi na sorodnike, tako da so nas Tonetova žena teta Mara, hči Tatjana ter obe vnukinji Irena in Vanda kot tudi Francetov sin Zlat z ženo Jasno vedno zelo radi obiskovali. Stric Zlat se je na poti ustavil še v Zdenski vasi, na hribu pri Antonovčkovih, od koder je bila doma njegova mama. Kot otroci smo se teh obiskov vedno zelo veselili.

V našem otroškem spominu je kot poseben dogodek ostala tudi postavitve spomenika na vrtu, čeravno sva bila z mlajšim bratom takrat še predšolska otroka. Razumeli smo ga kot priznanje delu in umetnosti starih stricev, saj smo tudi že kot majhni otroci razumeli, da sta bila za časa življenja neupravičeno zapostavljena. Ob postopnem spoznavanju širšega in raznolikega opusa, ki sta ga ustvarila, smo vedno bolj dojemali, da nista bila samo talentirana, ampak da sta morala biti prava »garača«, da jima je uspelo tudi fizično ustvariti toliko kiparskih, slikarskih in drugih umetniških del in poslikav.

Smo se pa ob teh in drugih zgodbah v svojih pogovorih velikokrat čudili, kako so zmogli v tej polpretekli zgodovini:

- ljudje ohraniti toliko optimizma, veselja in vere v življenje, ko so bili deležni dveh svetovnih vojn, izpostavljeni boleznim, revščini in pomanjkanju;
- koliko oziroma kako daleč so potovali v času, ko je bilo težko priti do denarja, prevozna in komunikacijska sredstva

so bila omejena, pa tudi ob upoštevanju načina življenja, ko je vse delo potekalo ročno in se je poznala odsotnost vsakega človeka pri kmečkih opravilih, od katerih so bili življenjsko odvisni;

- kako so bili brez današnjega izobraževanja, sodobnih pripomočkov in medijev sposobni razmišljati in se odločati z zdravo kmečko pametjo in seveda daleč izven postavljenih okvirjev;
- kako za uspeh in rezultate ni pomemben samo talent, ampak tudi trdo delo;
- in kako se je včasih veliko bolj gledalo na človeka in poslanstvo, ki ga je čutil v sebi, medtem ko se danes res veliko stvari gleda zgolj v luči, »kaj se nam spleča«.

Na tem mestu želimo izraziti tudi zadovoljstvo, da se je ob okroglih obletnicah tako rojstev kot smrti obeh umetnikov v domačem kraju rodila ideja o postavitvi spomenikov, in se že vnaprej zahvaljujemo vsem, ki kakor koli prispevate k uresničitvi tega projekta. ■

Nečak Jože Kralj ob spomeniku bratov Kralj pred rojstno hišo

Dan v podjetju – JUNITEH, Boris Kaplan s.p.

V tokratni številki predstavljamo samostojnega podjetnika Borisa Kaplana, s katerim je stik vzpostavil verjetno marsikateri občan. V skladu z navodili sva tudi najin pogovor izpeljala na daljavo. Pogovor je nastal ravno v tednu, ko je veliko podjetij vzpostavljalo sistem dela od doma, zato sva zaradi velike zasedenosti lovila zadnje ure pred oddajo glasila v tisk. Naslednje vrstice in uspešen primer Borisa Kaplana so lahko navdih marsikomu, ki razmišlja o vstopu na samostojno podjetniško pot.

Bojan Novak

Podjetje Juniteh računalniške rešitve Boris Kaplan s.p. nudi (kot že ime pove) računalniške rešitve za podjetja in fizične osebe. V podjetju je zaposlen sam ustanovitelj. Ime podjetja je nastalo iz začetnic imen otrok (Jure in Nina).

Na podjetniško pot se je Boris Kaplan podal leta 2012. Ustanovitev podjetja je bil njegov odgovor na gospodarsko in finančno krizo, ki je povzročila propad mnogih slovenskih podjetij, med drugim tudi podjetja njegovega takratnega delodajalca, kjer je bil zaposlen kot vodja informatike. Odločal se je o tem, ali odpreti lastno podjetje ali iskati službo na trgu. Nazadnje se je odločil za bolj tvegano možnost, ki pa je po osmih letih podjetništva ne obžaluje. Delo mu daje precejšnjo svobodo, sam si lahko razporeja delo in ga prilagaja družinski dinamiki. V vodah informacijske tehnologije je Boris Kaplan že vse od leta 1996, svoje znanje pa vseskozi nadgrajuje. Vsak dan prinaša nove izzive,

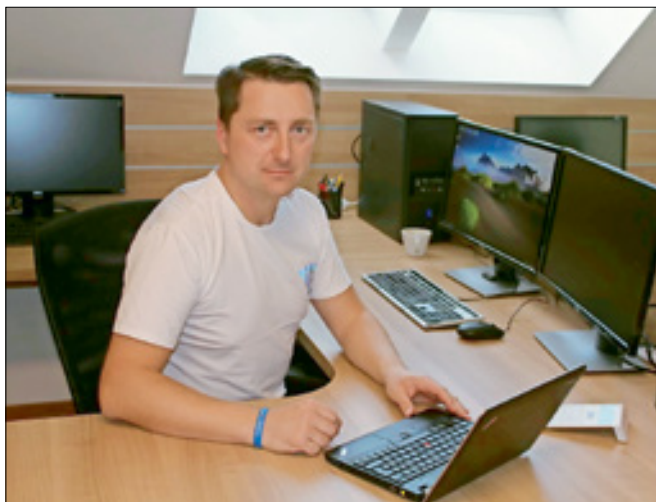

ve, s katerimi se spoprijemajo njegove stranke in mnogokrat skupaj iščejo najboljše rešitve.

Po izobrazbi je resda univerzitetni diplomirani ekonomist, vendar ga v enaki meri kot podjetništvo zanima tudi informatika. Iz tega, kar je nekoč bil hobi, je nastalo podjetje.

Kako je videti dan v podjetju Juniteh s.p.?

Zjutraj poskrbim za otroka, saj žena v službo odide zelo zgodaj, pripravim jima zajtrk in ju peljem v šolo. Del dneva delam doma v pisarni, del dneva pa sem na terenu pri strankah. Marsikatero

opravilo opravi na daljavo s programi za oddaljeni dostop, s pomočjo katerih hitro rešim manjše zagate. Delo si sicer skušam organizirati za dan vnaprej, vendar lahko že en klic popolnoma premeša načrte.

Na začetku je bil delež prometa fizičnim osebam 80-odstoten, danes pa je slika ravno obratna na račun podjetij. Sodelujem z več kot 100 podjetji in 300 fizičnimi osebami. Skladno s tem me iz podjetij začnejo klicati že navsezgodaj, ko prvi pridejo na delo in naletijo na težave z računalniki ali strežniki. Delo si organiziram sproti, odvisno od nujnosti opravil. Prednost imajo podjetja, s katerimi imamo vzdrževalno pogodbo in pogodbeno določene odzivne roke. Nekatera podjetja potrebujejo mojo pomoč dnevno, nekatera tedensko, nekatera samo enkrat letno. V popoldanskem času pa se začnejo klicati fizičnih oseb, ko pridejo domov iz službe. Delo se tako včasih zavleče pozno v večer.

Del podjetništva so tudi administracija, nabava, prodaja in finančno poslovanje. Na zalogi imam zgolj najnujnejše računalniške komponente, sicer pa delujem po načelu, da glede na individualne potrebe in zahteve strank najdem najprimernejšo opremo in jo ponudim stranki. V tem vidim prednost pred velikimi ponudniki računalniške opreme, ki najprej ponudijo opremo, ki jim ostaja na zalogi, ali opremo, pri kateri imajo največjo maržo.

V času dopustov ali večjih projektov mi na pomoč priskočita še dva informatika, s katerima redno sodelujem, tako da gremo lahko dokaj brezskrbno na dopust in vem, da bo za stranke dobro poskrbljeno.

Kakšne storitve v podjetju ponujate?

Nudim postavitve celotnih računalniških sistemov od začetka do konca. Stranka pojasni, za kakšno delo gre in čemu bodo računalniki namenjeni, jaz pa ji svetujem, kakšna oprema je primerna, in jo tudi dobavim. Nudim inštalacijo ustrezne programske opreme in konfiguracijo strojne opreme v omrežje (povezava do strežnika, do podatkov v skupni rabi, povezava s CNC-napravami in podobnimi zahtevnejšimi napravami v proizvodnih podjetjih), ureditev oddaljenega dostopa, kar je še posebej aktualno v času, ko veliko ljudi dela od doma. V imenu strank komuniciram s ponudniki specifične programske opreme za proizvodne naprave, večinoma gre za tuje ponudnike, s katerimi najdemo najboljšo rešitev za lastnika podjetja. Pri tem gre za zahtevnejše naloge, ki zahtevajo široko znanje informatike in proizvodnega procesa.

V večjih podjetjih, kjer imajo zlasti zaradi varnosti podatkov postavljene strežnike, zagotavljam njihovo vzdrževanje. Nudim servis računalnikov in prenosnikov, prodajo vse računalniške opreme (računalnikov, prenosnikov, monitorjev, tiskalnikov, mrežnih stikal, usmerjevalnikov, komunikacijskih omaric, drobne računalniške opreme, NAS-postaj ipd.) in potrošnega materiala (tonerjev, kartuš...). Nudim tudi prodajo rabljenih računalnikov – gre za računalnike, ki so stari okoli dveh let in so jih tuja podjetja vzela na leasing. Po izteku leasinga slovensko podjetje odkupi vso opremo, jo pregleda, servisira in proda z enoletno garancijo. Gre za zmožljive in kakovostne računalnike, za katere se odloči veliko mojih strank, saj so nekajkrat cenejši od novih.

Mnogim podjetjem pomagam pri pridobitvi optičnega omrežja, ki je v današnjem času velikih internetnih hitrosti in velike količine podatkov nujno. Prvi tovrstni projekt je bilo optično omrežje za vas Predstruge, kjer sem se angažiral prostovoljno in v dobrobit vasi, pridobljena poznanstva pa so mi v pomoč pri nadaljnjem delu in projektih za stranke.

Izpostavil bi še arhiviranje podatkov, h kateremu vzpodbujam vse svoje stranke, saj zaradi hekerskih vdorov v računalniške sisteme podjetja ali fizične osebe lahko izgubijo vse podatke. Slednje je še posebej kritično v podjetjih, kjer lahko nastane ogromna gospodarska škoda. Načinov arhiviranja podatkov je veliko, za vsakega pa poiščemo optimalno rešitev. Ob tem nosim veliko odgovornost, da podjetja ob poskusih vdorov ohranijo podatke. Žal sem se pri svojem delu srečal že z veliko tovrstnimi vdori, zato vsem polagam na srce, da uredijo arhiviranje podatkov, če ga še niso.

Glavna tveganja, glavne priložnosti in izzivi za podjetje:

Včasih se pojavijo tveganja, ki jih najmanj pričakuješ – eno takšno tveganje je trenutna situacija v svetu. Motene so dobave računalniške opreme, ker se večina tovrstnega blaga proizvede na Kitajskem. Dejstvo je, da je podpora informatikov vedno potrebna, vendar ko pride gospodarska kriza, nastopi tudi plačilna nedisciplina. Zato sem pri večjih poslih zelo previden, saj so odlogi plačil pri distributerjih računalniške opreme kratki. S plačili svojim dobaviteljem nikoli nisem zamujal, in to je moje vodilo – pošteno delo. S tem ima podjetje tudi dobro bo-

nitetno oceno.

Priložnosti na trgu je veliko, vendar, kot sem že omenil, odločil sem se, da obseg dela prilagodim svojim zmožnostim in da podjetja za zdaj ne širim, čeprav bi ga lahko. Sodelujem z večino podjetij v naši občini, veliko strank imam tudi v okoliških občinah in širše.

Konkurenčna prednost podjetja:

Vsekakor bi izpostavil odzivni čas. Za podjetja vsaka ura, ko delo stoji, pomeni izgubo. Zlasti za stranke iz neposredne okolice je poleg prihranka časa pomem-

ben tudi prihranek za potne stroške in čas na poti – slednjega nikoli ne zaračunam, potne stroške pa le za daljše razdalje.

Med tednom sem strankam na voljo že od 6.30 zjutraj, kličejo pa me vse do večernih ur. Večina podobnih podjetij ima sicer krajši delovni čas.

Pomembna pa se mi zdi še osebna nota. Delam sam, ljudje me poznajo, vedno, ko pokličejo, vedo, kdo se jim bo oglašil in reševal njihov problem. Ni tako, da bi naročili servis in bi k njim prišel nekdo, ki opravlja študentsko delo pri izvajalcu.

Pomen sodelovanja med podjetniki:

Delam z veliko različnimi podjetji in pogosto me podjetniki povprašajo za mnenje, ko iščejo neko blago ali storitev. Z veseljem priporočam druge svoje stranke, za katere vem, da dobro delajo.

Zavedam se, da prosperiteta mojih strank pomeni tudi prosperiteto zame. Dobre informacijske rešitve pomenijo velike prihranke in visoko učinkovitost dela za podjetja. Tako imajo podjetja možnost nadaljnega razvoja in posledično vlaganj v informacijsko tehnologijo. ■

Pogovor s Tonetom Kuntnerjem

G. Kuntner, za vami je zelo bogata umetniška pot. Poznamo vas predvsem kot odličnega igralca in pesnika, ob tem pa tudi kot velikega domoljuba. Lahko našim krajanom zaupate, kako je bil videti vaš pesniški začetek? Ste imeli na začetku dovolj podpore pri svojem pesniškem ustvarjanju?

Vsakdanji kruh (1966) je bila moja prva pesniška zbirka. Že sam naslov pove, da mi je izpovedovanje s poezijo pomenilo vsakdanji kruh. Kruh, ki sem ga zamesil in pekel le iz svoje moke, v domači peki in iz svoje notranje nuje. Precej skrivoma in za svojo kmečko mizo. Seveda mi je v veselje, če je užiten tudi drugim, ki so k mizi povabljeni.

Imate kak nasvet za vse tiste neodkrita pesnike, ki še skrivoma zlagajo rime?

Ostati zvest sebi je prvo vodilo. Biti neizprosno srčen in resničen. To je tudi pravi in edini smisel pisanja.

Številni vas poznamo po jasni domoljubni besedi. Večkrat ste že javno povedali, da je bila največji in najpomembnejši dogodek v naši zgodovini osamosvojitve pred približno 30 leti. Kako danes gledate na tisti čas? So vrednote, ki so vodile v osamosvojitve, še žive ali smo jih v lovljenju standarda takrat bogatejših držav nemara nekje izgubili?

Res, slovenska pomlad, iz katere se je prvič v naši dolgi kruti zgodovini rodila samostojna država, je bila »zvezdni trenutek slovenske zgodovine«, »poljub

zgodovine«, »nasmeh zgodovine«, kakor so jo poimenovali nekateri njeni sogojtelji, jaz sem jo imenoval »zasluženi dar zgodovine«. Pognala je »iz upanja sredi skal in zrasla iz skrbi in iz gorja«, kakor je zapisal Janez Menart. Rodila se je iz naše čiste ljubezni, ponosa in zanosa in trajala bo, dokler bosta trajali slovenska zavest in samozavest, predvsem pa ljubezen, ki se je ne da ne zapovedati ne uzakoniti. Če bomo sposobni ohraniti in utrditi vrednote pomladi in znali živeti iz nje, kakor smo zmogli pred tremi desetletji ob njenem rojstvu, bomo kot narod »stali in obstali«. Noben pritisk in noben standard iz globalnega sveta nas ne bosta mogla načeti. Trajnost je zagotovljena, če nam bo hiša – dom.

Še vedno se radi udeležujete podobnih literarnih večerov, kot je bil v sredo, 4. februarja, v naši knjižnici. Kaj

vas navdihuje – druženje z obiskovalci, ljubezen do poezije, srečevanje ljudi dobre volje?

Literarno srečanje z bralci v Dobropolju je bilo srečanje, kot ga še nisem doživel. Vse moje literarno ustvarjanje je izpoved – ki mi pomaga živeti. Ob tem srečanju so se bralci z lastnim izborom mojih pesmi izpovedovali, da sem jim verjel, kot sem ob zapisu svojih besed nekoč verjel sebi. Sodoživljal sem z njimi njihove bolesti in bolečine in ugotovil, da so moji že skoraj pozabljeni verzi še zmeraj živi. Nedopovedljivo sem jim hvaležen, da so jih z mano tisti večer katarzično oživeli. Sicer sem se pa v uvodu, pa tudi pozneje, z njimi literarno pogovarjal o domovinskih in družbenih rečeh, o naših dneh in zamrznjeni pomladi. Včasih tudi precej črno, kakor je že rekel Cankar, zato da bi bolj zahrepeneli po luči.

Gotovo ste v svoji bogati umetniški karieri prišli do številnih življenjskih modrosti in spoznanj. Imate za naše bralce kakšno posebno misel ali modrost, ki jo želite deliti?

Bom ponovil besede vašega doljenjskega pesnika Toneta Pavčka, ki je zapisal:
»Treba je mnogo preprostih besed,
kakor kruh, ljubezen, dobrota ...
Srca samo naj merijo čas, kažejo pota.«

In samo še dodal: Bodite in ostanite zvesti!

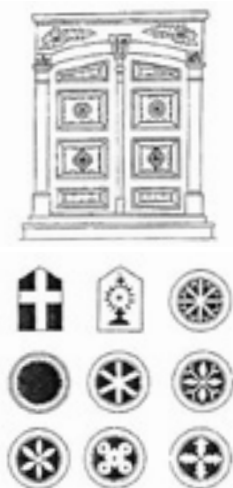
Gospod Kuntner, najlepša hvala za pogovor. ■

Ljudska umetnost

Ljudska umetnost je izraz ustvarjalnosti človeka iz ljudstva in njegovega prizadevanja, da osmisli svoj svet z umetniško besedo, glasbo in plesom ter ga likovno bogati. Danes si lahko preberete nekaj o naši preteklosti.

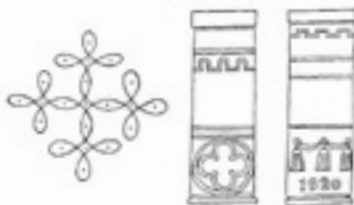
Anka Novak, risbe Tone Ljubič, Ljudska umetnost v Dobropoljah, 1944

Ljudska likovna umetnost obsega vse človekove izdelke, ki s svojimi oblikami presegajo zgolj uporabni namen in so jim izdelovalci vtisnili še drugo – estetsko – vrednost. Je izraz povečini skromnejših oblikovalskih sposobnosti izdelovalcev. Je dokaz neusahljive oblikovalske volje in estetskih potreb preprostega človeka, ki s privlačnimi oblikami žlahtni svoje bivalno, delovno, svoje vsakdanje in praznično okolje.

Ustvarjalna oblikovalska vnema se je pogosto komaj opazno, a vztrajno udeleževala v estetski podobi kmečkih naselij, stavb, notranje opreme kmečkih domov, v oblikovanju posodja, orodja in drugih predmetov za vsakdanjo rabo in predmetov za praznične dni. Ljudska umetnost je rasla iz domačega izročila, pa tudi iz pobud, ki so prihajale iz soseščine in umetnosti družbenih slojev z naprednejšim likovnim obzorjem. Ustvarjalci ljudsko-umetnostnih izdelkov so likovno obdarjeni posamezniki. Nekateri so se s tem ukvarjali le za domače potrebe, drugi tudi za naročnike iz okolice. Med slednjimi imajo pomembno mesto izučeni ali priučeni obrtniki: tesarji, zidarji, kamnoseki, mizarji, kolarji, kovači. Med stavbeniki se poleg domačih imen omenjajo tudi tesarji iz bližnje okolice (Krka,

Mlačevo, Kukmaka) pa italijanski zidarji. Vse lončeno posodje je prihajalo iz Ribnice.

Oblikovanje v lesu je izstopajoča sestavina v tem prostoru. Svoj vrh je doseglo v kmečkem stavbarstvu, v oblikah zgradb in stavbnih detajlov, v notranji opremitvi hiš in še zlasti v ljudskem podobarstvu. Zidane »trdno grajene hiše« so v drugi polovici 18. stoletja premoogli posamezni premožnejši gospodarji. V drugi polovici 20. stoletja se je ohranilo le nekaj lesenih hiš revnejših domačinov, v Podgori tudi lesena kmečka hiša. Kozolci in podi so danes zadnje priče lesene stavbarske tradicije, ki se je prav na teh zgradbah oblikovno razživila na svojski način.

Zidane vaške kapelice, številna lesena poljska znamenja, »trončki« in »bogci« v hišah in svetniški kipci v nišah na zunanjsčini hiš ter pod slemenimi kozolci so izraz duhovne naravnosti človeka, so tudi estetski poudarki v pokrajini, v opremitvi hiše in hkrati prava galerija izdelkov ljudskih podobarjev. Številni bogci kažejo v nadrobnostih dovolj krajevnih značilnosti.

Največ podobarjev je bilo v Zagorici, rojstni vasi slovenskih umetnikov Franceta in Toneta Kralja. Tudi njun oče Janez (1861–1939) in njegov stric Anton Kralj sta rezljala bogce. Plodovita rezbarja sta bila njuna sodobnika in najbližja soseda, gluhonema Anzljeva strica: Anton Pirnat (1858–1933) in njegov brat Štefan Pirnat (1863–1933), ki je izdeloval tudi igrače. Konjičke je izdeloval Lovšek. Z rezljanimi palicami je zalagal naročnike Erčulj, po domače Selček iz Zagorice. Plodoviti podobar je bil Jože Novak (1907–1973). Podobarski čut je v dolini še vedno prisoten.

Posebna zvrst plastičnega oblikovanja so pustne maske »larfe« najrazličnejših izrazov, ki se prilegajo prav določenim tradicionalnim šemskim likom. Izdelovali so jih fantje sami, tako tudi »kasturje«, visoke rogljaste kape, ki tako slikovito zaznamujejo pustna oblačila tradicionalnih dobropoljskih »ta lepim mačkar«.

Žene in dekleta so svojo likovno estetiko in ustvarjalnost v največji meri oživilje v oblačilni kulturi, na vezeninah, v krasitvi hiše, v izdelovanju podobnjakov

za praznične dni. Delo domače tkalke je vtakan okras na domačem platnu. Rdeče vezen prtiček za velikonočni »žegen« z letnico 1840 in belovezeno žensko pokrivalo »aptah« sta med najstarejšimi predmeti na etnološki razstavi. V svojem estetskem čustvovanju dajejo žene v zadnjem stoletju prednost belim »šlinganim« vezeninam (»mrliške rjuhe«, velikonočni prtički).

Podedovano oblikovalsko spretnost Dobrepoljcev so gospodarski organizatorji (Anton Mrkun) v letih pred drugo

svetovno vojno usmerili v organizirano združno proizvodnjo igrač. Leta 1939 so ustanovili zadrugo Razvoj. »Vrli Dobrepoljci« so po predlogah sester Vogel-

nik leta 1940 naredili tudi prve slovenske ročne lutke za Pavlihov oder (Niko Kuret).

Velike gospodarske, družbene in kulturne spremembe so še zlasti po drugi svetovni vojni naglo brisale sadove starejših likovnih prizadevanj domačinov. S svojimi podedovanimi spretnostmi in nagnjenji v sodobnem svetu si posamezniki iščejo nove načine likovnega udejstvovanja in mu odmerjajo svoj prosti čas. ■

Imate kaj za pusta hrusta?

Pustni čas je norčav, vesel, razigran, in prav takšni smo bili na pustni torek tudi v PŠ Struge. Omenjeni dan je bil poln smeha, veselja, petja, rajanja in seveda pravljичnih junakov, ki prinašajo srečo, veselje in dobro letino.

Karmen Kljun in Mojca Pugelj,
učiteljici

S košarico v rokah smo najprej obiskali kuharico Ireno in starejše vrstnike naše šole, nadaljevali smo z mini pustno povorko po Strugah. Obiskali smo gostilno Pri Petru, srečali našega gospoda župnika, dobrodošli smo bili pri gospe Štefki Francelj in v ZD Struge, kjer sta nas odprtih rok pričakala dr. Barbara Morovič in gospod Tomaž Pehani. Hvala tudi Kimini in Galovi mamici za sladke dobrote.

Vsem, ki ste nas prijazno sprejeli, se iskreno zahvaljujemo. ■

Pomladne krvodajalske akcije – obvestilo Rdečega križa Slovenije

Rdeči križ Slovenije – Območno združenje Grosuplje obvešča krvodajalce, da zaradi širjenja virusa SARS-CoV-2 morda ne bomo mogli izvesti načrtovanih terenskih krvodajalskih akcij v aprilu. Sicer je predviden termin za krvodajalsko akcijo v Dobropolju sredi, 15. aprila (7.00 do 12.00, prostori OŠ Dobropolje).

Zavod za transfuzijsko medicino bo z SMS-i vabil samo tiste krvodajalce, ki jih v teh razmerah nujno potrebujejo za zagotavljanje potrebne krvi za nujna in neodložljiva zdravljenja. Telefonsko se bodo s posamezniki dogovorili o uri prihoda in preverjanju pogojev za darovanje.

Krvodajalce prosijo, da se odzivajo SAMO na SMS-vabila in da brez vabil ne prihajajo na odvzem krvi.

Eko projekt »Hrana ni za tjavendan« na JVIZ OŠ Dobrepolje

Pri nas in v svetu se vedno bolj spopadamo s perečim problemom zavržene hrane.

Zavržena hrana pomeni tudi zavrženo energijo, zavržen denar, zavržen trud ter dodatno onesnaževanje okolja. Vsi se moramo začeti resno zavedati in sprejemati odgovornost, da HRANA NI IN NE SME BITI ODPADEK.

Metka Laharnar, vodja projekta Hrana ni za tjavendan na JVIZ OŠ Dobrepolje

V letošnjem šolskem letu 2019/2020 na naši šoli v sklopu Ekošole in s podporo trgovine Lidl ponovno poteka eko projekt Hrana ni za tjavendan.

Mentorici eko projekta Hrana ni za tjavendan sva v letošnjem letu Metka Laharnar in Dušica Hočevar. V skupini eko krožka, ki ima skupaj 17 učencev iz 3., 5., 6. in 7. razreda, izvajamo različne dejavnosti projekta, ki so usmerjene k spopadanju s cilji:

- zmanjševanja in preprečevanja nastajanja zavržene hrane (v šoli, doma itd.);
- učenja in spodbujanja uporabe neuporabljene hrane obrokov ter živil pred iztekom roka doma (projekt Reciklirana kuharija);
- učenja in spoznavanja načinov zmanjševanja zavržene hrane doma in v šoli;
- učenja in spoznavanja pravilnega recikliranja in odlaganja ostankov hrane in živil, ki se jih žal ne da več ponovno uporabiti (kompost, ločeno odlaganje v zabojnike za bio odpadke);

- povečevanje širjenja znanja in zavedanja odgovornega pristopa in ravnanja s hrano.

VODILO PROJEKTA JE, DA HRANA NI IN NE SME BITI ODPADEK.

Problem zavržene hrane, če ta ni ustrezno reciklirana (kompost, zabojnik za biološke odpadke), postaja v Sloveniji in po svetu čedalje večji in med drugim zelo vpliva na onesnaženje okolja (zrak, voda, tla).

Pri eko krožku smo skupaj z učenci

dali prednost obveščanju in ozaveščanju šolske populacije o problematiki in resnosti težav, povezanih z zavrženo hrano, in praktičnih načinov zmanjševanja zavržene hrane – nasveti za gospodinjstvo doma in v šoli, reciklirana kuharija (ponovna uporaba preostanka hrane obroka, uporaba živil, ki so še užitna itd.). Pri krožku poteka zbiranje različnih receptov reciklirane kuharije, ki jih učenci krožka prinašajo od doma v sodelovanju s starši in starimi starši. Izbrane recepte reciklirane kuharije (s privoljenji staršev) bomo ob koncu meseca marca 2020 v sklopu dejavnosti Reciklirana kuharija poslali na nagradni natečaj.

Na področju ozaveščanja in obveščanja izdelujemo plakate z vsebino, ki nagovarja šolsko populacijo k odgovornejšemu in premišljenemu ravnanju s hrano. Plakate smo razobesili v šolski jedilnici.

Mnogi učenci eko krožka so pri izvajanju dejavnosti na temo zavržene hrane zelo zavzeti, predani, ustvarjalni in kaže-

jo odgovoren odnos do spopadanja z danimi težavami. Njihovo razmišljanje ob pogovorih, diskusijah ter ob konkretnem delu postaja vse bolj kritično, ustvarjalno. Poteka v smeri odgovornega zavedanja, pristopanja ter reševanja težav, ki so vezane na temo zavržene hrane in odgovornega prehranjevanja – tako v šoli kot doma. Veliko učencev se že zaveda, da so že ali pa bodo kmalu tudi oni sami postali potrošniki ter dejavni udeleženci v gospodinjstvu. S pridobljenim znanjem in izkušnjami s področja odgovornega prehranjevanja in ravnanja s hrano bodo tako lažje prispevali k lastnemu bolj zdravemu in odgovornemu življenju ter življenju ožjega in širšega okolja.

Pri spopadanju s težavami zavržene hrane je pomembno, da najprej vsak posameznik pridobi znanje o tem, kaj ta problem predstavlja zanj in za svet, in kakšne so možnosti reševanja problema. Naslednji korak pa predstavljajo posameznikova vera in volja v uresničitev lastnih zastavljenih ciljev ter dejavno

lastno delovanje v smeri odgovornega pristopanja na področju prehranjevanja in odnosa do hrane.

Vsak od nas lahko vedno na podlagi znanj in izkušenj sam pri sebi nekaj spremeni na bolje. Spremenim lahko svoj vidik razmišljanja, delovanja v smeri sprejemanja odgovornosti za svoja dejanja.

Skrajni čas je, da si vsi skupaj nehamo zatiskati oči pred očitnim svetovnim problemom zavržene hrane.

Vsak od nas lahko na podlagi informacij, znanja in zavedanja, da mu je mar za naš planet, sprejme ali pa že sprejema lastne odgovorne odločitve za zmanjševanje, odpravljanje oziroma pravilno recikliranje zavržene hrane.

Vsak zase in vsi skupaj si moramo vsakodnevno zadati cilj, da smo kos lastnemu spopadanju in ravnanju z izzivi na temo odgovornega prehranjevanja. **OB TEM NAJ NAS STALNO SPREMLJA HUMANOMUŠNA IN HKRATI ZELO REALNA EKO MISEL: »HRANA (RES) NI ZA TJAVENDAN!«** ■

Recital ob Prešernovem dnevu v Zavodu sv. Terezije in na šolski proslavi

Ob slovenskem kulturnem prazniku smo skupina šestošolk v sestavi Maša Marolt, Lana Virant, Neža Mikiša, Hana Adamič, Ela Zajc, Tija Tomašič, Nika Kastelic, Ana Žnidaršič in jaz pripravile recital sodobnih slovenskih pesnikov Toneta Pavčka, Andreja Budala, Tomaža Pengova in Janka Glazerja.

Emma Sevshek

Učenke so občuteno deklamirale verze o lepoti življenja, drobnih in bolečih stiskah, ki doletijo slehernega človeka. Najprej v Zavodu sv. Terezije v četrtek, 6. februarja 2020, ko je bilo srečanje s stanovci doma še posebej pristrčno, saj se vedno znova neskončno razveselijo mladih nastopajočih.

Najprej sem recitala pesem Ade Semenič - Adise z naslovom Kaj je kultura, nastopile so učenke, za njimi sem deklamirala pesmi nedosegljivega Franceca Prešerna O Vrba, Nezakonska mati in Zdravljica. Kitico, ki je slovenska himna, pa so z mano deklamirali vsi, ki so se prireditve udeležili.

Recital smo na šolski proslavi za predmetno stopnjo ponovile v petek, 7. februarja 2020, učenke pa so same naprej na

stopile še za učence in učitelje razredne stopnje. Učenke so povedale, kako dober občutek je, če nekomu podariš delček

kulture, še posebno prijetna izkušnja jih je še dolgo spremljala po nastopu v Zavodu sv. Terezije. ■

Tradicija, pogum in ponos že 120 let

Zgornje geslo smo si gasilci zbrali za praznovanje 120 let aktivnega delovanja PGD Videm -Dobropolje. Kot vsako leto smo tudi letos v PGD Videm - Dobropolje pripravili pregled opravljenega dela za minulo leto. Tokratni občni zbor je potekal še posebej slovesno, saj je bil že kar 120. po vrsti, kar umešča naše društvo kot najstarejše v občini Dobropolje.

Uroš Gačnik

Občni zbor smo odprli s himno, ki jo je odpela Tina Kadunc - Tiana, med poročili pa sta z Žigom Kastelicem zaigrala in zapela pesem Slovenija, od kod lepote tvoje. Najlepše se zahvaljujemo obema za čudovito izvedeni skladbi, ki sta oboževali program občnega zbora.

Na občnem zboru smo poleg finančnega, verifikacijskega in poročila nadzornega odbora slišali tudi poročilo o delu, ki ga je podal predsednik društva Ivo Krivec. Dejan Pugelj je podal poročilo o delu operativne enote in izvedenih vajah. Kot predstavnik komisije za mla-

dino je Uroš Gačnik predstavil poročilo o delu z mladino v preteklem letu. Nina Kastelic je podala kratko poročilo o delu članic, Milan Kastelic pa je podal poročilo o delovanju veteranov v letu 2019. Iz poročil za leto 2019 je bilo mogoče zaznati pozitivno in dejavno leto, saj je bilo narejenih kar 3683 prostovoljnih delovnih ur. Pri tem se je veliko dejavnosti izvajalo v povezavi z izgradnjo novega prizidka gasilskega doma. Na področju tekmovanja so dve ekipi članov in več ekip mladih sodelovali na kvizu, orientaciji in tekmovanju CTIF. V preteklem letu smo izvedli 12 različnih operativnih vaj ter 15-krat posredovali na intervencijah. Veseli

smo, da smo na novo vpisali 19 članov, od tega je večina mladih. Dejavno smo delali na izobraževanju tako najmlajših kot operativnih gasilcev. V mesecu februarju 2020 smo izobrazili štiri nove gasilce pripravnike. Dela, volje, načrtov in energije nam ne manjka, tako da so pogledi članstva že usmerjeni v pripravo velikega praznovanja 120. obletnice z gasilsko paradom in veselico, ki jo bomo organizirali 29. avgusta 2020. Že sedaj vse povabimo na slavnostni dogodek.

Na občnem zboru smo podelili tudi priznanja in odlikovanja članom. Predsednik GZ Dobropolje in tudi drugi gostje so v svojem nagovoru poudarili pomen osrednjega društva. Pohvalili so dejavnost, ki je prisotna na vseh področjih in kot taka krasi osrednje društvo. ■

Bistvo našega življenja je v pomoči drugim. Če jim ne moreš pomagati, jim vsaj ne škoduj.

(Dalajlama)

Tečaj gasilec pripravnik (GP) v Gasilski zvezi Dobropolje (GZD)

V GZD smo zaključili tečaj gasilec pripravnik (GP). V okviru tečaja, ki je potekal v mesecu februarju na lokaciji PGD Videm, smo izobrazili 23 novih gasilcev pripravnikov.

Boštjan Hren, poveljnik GZ Dobropolje

Tečaj je vseboval naslednje vsebine:

Organizacija gasilstva in pravne osnove, sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, razvrščanje, prva pomoč, osebnost gasilca, požarna preventiva, informatika, vozila in oprema. Tečaj je obsegal 35 šolskih ur predavanj in praktičnega dela usposabljanja. Seveda je bil za same udeležence tečaja najzanimivejši praktični del tečaja, kjer sta bila prikazana oprema in način uporabe. Tečajniki so spoznali razrede požarov, pravilno uporabo priročnih gasilnih sredstev, kot so pesek, zemlja in veje za gašenje začetnih požarov v naravi, ter izbiro primerne gasilnega sredstva za gašenje. V okviru prve pomoči so spoznali osnove prve pomoči, poškodbe hrbtenice, zlome, zvine, opekline, zastropitve itd. ter kako pri določenih stanjih ukrepamo kot gasilci do prihoda enot za NMP. Tečajniki so se naučili

tudi razvrščanja ali korakanja, spoznali so vrste gasilskih vozil in opreme v vozilih ter naloge gasilca pripravnika. Vsak gasilec pripravnik mora namreč vedeti, kje je njegovo mesto na sami intervenciji, kakšne naloge lahko pričakuje in s katero opremo lahko posreduje na sami intervenciji.

Tečajniki so svoje znanje potrdili tudi s pisnim preizkusom. V veselje mi je bilo, da so se tečaja udeležili tudi nekateri starejši gasilci in gasilke, ki so bili še posebno motivirani ter so bili pravi zgled

Razred požara	Gorljiva snov	Primerno gasilno sredstvo	
A 	požari gorljivih trdnih snovi	les, papir, slama, tekstil, premog ...	voda, pena, ABC-prah
B 	požari vnetljivih tekočin	bencin, nafta, olja, voski, laki, alkoholi, benzen, smole ...	pena, CO ₂ , ABC-prah
C 	požari vnetljivih plinov	zemeljski plin, butan, acetilen, vodik, utekočinjen naftni plin ...	ABC-prah, CO ₂
D 	požari lahkih kovin	magnezij, aluminij v prahu ...	D-prah
F 	požari jedilnih olj in maščob	jedilna olja in maščobe	F-prah, posebna tekoča gasila

svojim mlajšim kolegom.

Na koncu bi se še enkrat zahvalil vsem predavateljem, inštruktorjem in vsem, ki so kakor koli sodelovali ter pomagali pri sami izvedbi tečaja. Velika zahvala pa seveda tudi tečajnikom za njihov prosti čas in trud. Upam, da bodo tečajniki tudi v prihodnje ohranili voljo do pridobivanja novih znanj ter bodo do sedaj pridobljeno znanje prenašali na svoje mlajše kolege gasilce.

Z gasilskim pozdravom Na pomoč! ■

IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV DOBROPOLJE

Ne bodi sam, pridruži se nam

Dragi naši člani! Smo v času hude virusne bolezni, ki povzroča posledice tudi prav nam, starejšim. Nekateri smo poslušni in upoštevamo navodila strokovnjakov. Nestrpnost pričakujemo novinarske konference ali poročila, drugi pa se delajo pogumne in se dnevno ponavljajočih se navodil sploh ne držijo. Prosim, bodimo odgovorni do sebe in drugih ter upoštevajmo priporočila strokovnjakov.

Že na začetku virusa v Sloveniji smo se odločili, da naše letovanje odpade. Prestavili smo ga na oktober. Upam, da bo takrat drugačna situacija in se bomo lahko odpravili na tako imenovani »dopust«.

Ko so se začele stvari zaostrovali, smo na osnovi okrožnice Mestne zveze upokojencev in okrožnice s strani Zveze društev upokojencev Slovenije odločili, da

občni zbor izpeljemo z 10 % korenspondenčnimi glasovi, sklepom upravnega odbora in nadzornega odbora. Torej občni zbor v obliki, kot je bil vsa leta, da se nas je zbralo pribl. 100 članov, odpade.

Prav tako je sprememba pri pogrebi. Do nadaljnjega je društveni prapor prisoten samo v mrliški vežici in ostane v njej tudi med samim pogrebom. Sveče za umrlega in izobešanje žalne zastave ostanejo kot do sedaj. Upam, da boste to sprejeli z razumevanjem, kajti prvo je zdravje naših članov in da se držimo okrožnic svojih krovnih organizacij.

Sestanki upravnega odbora do nadaljnjega odpadejo. Upam, da se stvari spremenijo do našega prvega izleta, ki je načrtovan v mesecu juniju.

Lepo pozdravljeni in pazite nase! ■

Začetek gobarske sezone – Društvo gobarjev Štorovke Šentrumar Hočevje

Ker je v Sloveniji gobarjenje zelo priljubljena oblika gozdne rekreacije, morda ne bo odveč, da na začetku gobarske sezone podamo nekaj koristnih informacij, nasvetov in pravil, ki jih moramo vsi upoštevati, ko se odpravimo v gozd.

Gerta Gregorka

Najbolj znana in ena prvih pomladanskih gob je marčna polževka, ki je ne nabirajo le gobarji, ampak jo rade izkopljejo in pojedjo tudi divje živali. Raste od februarja do maja v iglastih, listnatih, najraje pa v mešanih gozdovih, pod listjem, posamezno ali v skupinah. Te ne moremo zamenjati z nobeno drugo gobo, ker v tem času ne raste nobena njej podobna goba, ne užitna ne strupena. Poznamo jo tudi pod domačimi imenoma: marčnica, podmahovka. Čeprav je splošno znano, da spomladi ni posebej strupenih gob, pa le ni čisto tako. Prav med smrčki se skriva njim podobna, vendar strupena zamenjava, pomladanski hrček. Pomladanski hrček je dolgo veljal za užitno gobo, vendar pa so se občasno posamezniki zastrupili prav s to gobo. Danes vemo, da je surova goba smrtno nevarna, strup giromitrin, ki ga vsebuje, pa je močno hlapljiv, tako da lahko z vdihavanjem hlapov pri kuhanju nastopi smrt. Raste od februarja do maja v iglastih gozdovih, predvsem pod borovci, na golih tleh (najraje peščenih), ob štorih ali v travi. Za gobarje pri nabiranju smrčkov (mavrahov) torej velja previdnost: če jih res dobro ne poznate, jih pustite v naravi.

Obnašanje obiskovalcev gozdov določa več predpisov, in sicer: Zakon o gozdovih, Pravilnik o varstvu gozdov, Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju, Zakon o ohranjanju narave, Uredba o zavarovanih prostoživečih vrstah gliv in Rdeči seznam gliv Slovenije.

Pravi gobarji in obiskovalci gozda cenimo in spoštujemo naravo, njene prebivalce in se temu primerno obnašamo:

1. Ne motimo živali v gozdu, hodimo tiho, ne kričimo in poslušamo le oglašanje ptic in šelestenje listja.
2. Ne odlagamo plasten in podobnih

predmetov v gozdu, saj gozd ni smetišče.

3. Ne uničujemo drevja in podrasti, ker s tem uničujemo pogoje za rast mikoriznim gobam, ki živijo v sožitju z rastlinami in drevjem. Čuvajmo gozdove, saj so pljuča našega planeta.
4. Najpomembnejše za prave gobarje je: ne brcamo, ne teptamo in ne uničujemo gob, ki jih ne poznamo. Za nami hodijo gobarji, ki te gobe poznajo in poberejo. Ne uničujemo najlepšega okrasa naših gozdov – GOB.

Za pravilno nabiranje gob mora imeti vsak gobar pravo opremo:

1. Pleteno košaro (predpisano z uredbo samoniklih gliv) ali podobno embala-

žo, ki mora biti zračna, da lahko trose prosto padajo. Pravimo, da gobe sejeemo. Trose pa raznašajo tudi živali in veter.

2. Nož (predpisan z Uredbo o varstvu samoniklih gliv), da lahko gobe očistimo na samem rastišču.
3. Palico za brskanje po listju in grmovju.
4. Oblačila z dolgimi rokavi in hlačnicami. Po gozdu nikoli ne hodimo v kratkih rokavih in kratkih hlačah, saj tvegamo, da se nas oprimejo majhni gozdni zajedavci – predvsem klopi, prenašalci zelo nevarnih obolenj.
5. Škornje ali visoke čevlje.
6. Kapo, ki nam obvaruje glavo.

Ne nabirajmo zaščitene vrste gob in ne pretiravajmo s količino

Posameznik lahko dnevno nabere največ 2 kg gob ali eno gobo, ki je lahko težja od 2 kg.

Prepovedano je nabiranje zavarovanih vrst gob, kot so knežja mušnica (karželj), kraljevi goban, vražji goban, žlahtni ded, in še mnogo drugih.

Gob, ki jih ne poznamo, pa tudi takšnih, ki jih ne prepoznamo kot strupenih, ne smemo nikoli brcati ali jih pohoditi, pustimo jih nedotaknjene v naravi.

Goba živi v gozdu v simbiozi z drevesnimi vrstami, je pa tudi hrana celi vrsti živali. Mnoge gobe, tudi strupene, pa so zelo pomembne za rast in razvoj rastlin, s katerimi so povezane s podgobjem. Zato je vsako uničevanje gob z vidika varovanja narave nedopustno. Ne glede na svojo strupenost pa so tudi strupene gobe čudovita bitja in okras gozda, saj nam pogled nanje razveseli oko in srce.

Previdnost pri nabiranju gob

Pri nabiranju gob moramo biti še posebno previdni pri čisto mladih gobah, ki svojih značilnosti še niso povsem razvile. Ne smemo se zanašati na to, da pripadajo vse gobe, ki rastejo tesno druga ob drugi, eni in isti vrsti. Sredi užitnih gob lahko naletimo na posamezne primerke strupenih vrst. Če so gobe črvice ali so jih obžrli polži, to še ničesar ne pove o njihovi užitnosti za človeka; očitno je, da so za polže in insekte tudi najbolj strupene gobe neškodljive (prebavni trakt imajo

drugače urejen kot ljudje).

Nikoli ne nabirajmo in ne jejmo starih gob. Ne pozabimo, da v dežju mnoge gobe spremenijo svojo barvo in čvrstost. Pogosto postanejo temnejše in spolzke, robovi klobuka pa včasih prosojni. Močnejše deževje lahko izpere tudi nekatere od najpomembnejših znakov, kot na primer majhne bele krpice s klobuka rdeče mušnice in panterjeve mušnice. Prav tako lahko zaradi vremenskih vplivov ali polžev izgineta obroček na betu in lupina v dnišču. Zaradi tega moramo vedno upoštevati tudi druge značilnosti določene vrste gobe.

Previdnost pri uživanju gob in zastrupitve z gobami

Gobe so v bistvu le kulinarični dodatek, ki jedi oplemenitijo, njihovo čezmerno in prepogosto uživanje pa sta za zdravje lahko tudi škodljiva, saj so gobe precej težko prebavljiva hrana. Gob naj ne uživajo otroci, mlajši od šest let.

Če sumite, da ste se zastrupili z gobami, ne odlašajte, takoj v bolnišnico ali k svojemu zdravniku. Ne uživajte podarjenih gob, dokler niste prepričani o njihovi užitnosti, in se posvetujte z determinatorjem –določevalcem gob. Če pa ste se odločili, da si gobjo jed kljub nepoznavanju gob pripravite, je dobro, da kakšen primerek nepripravljene gobe shranite v hladilnik, da jo, če pride do zastrupitve, vzamete s seboj k zdravniku, da lahko ugotovi vrsto zastrupitve.

Ob vsem povedanem pa ne smemo nikoli pozabiti: nabirajmo in uživajmo le tiste gobe, ki jih zares dobro poznamo. Še veliko zanimivega o gobah in gobarjenju vam bomo povedali na predavanju, ki ga bomo organizirali v mesecu aprilu 2020 v Jakličevem domu na Vidmu, ali pa nas obiščite na razstavi gob, ki jo že tradicionalno vsako leto pripravimo tretji konec tedna v septembru v vasi Hočevje. Vabljeni. ■

Živeti je lepo, čeprav včasih je hudo

V marcu sta dopolnila 90 let g. Ivan Brodnik (Lukčev) iz Kompolj in g. Jože Gačnik (Kovačev) iz Ponikev. G. Brodnika smo obiskali tik pred razglasitvijo epidemije, g. Gačnika pa bomo obiskali kdaj drugič, ko bodo obiski spet mogoči. Obema slavljenecema iskreno čestitam v imenu Župnijske karitas Dobropolje in KO Rdečega križa Dobropolje.

Marta Šuštar

Lukčev ata nas je pozdravil z iskrenim veseljem. Prve besede, ki jih je rekel, so bile hvalnica delu in življenju: »Veste, lahko rečem, da sem imel lepo življenje. Veliko je bilo dela, veliko garanja, a delal sem vedno rad. Bilo je veliko preizkušenj, tudi nesreč in bolezni, a vse se je dobro izteklo.« Recitiral nam je nekaj pesmic, ki jih sicer ni napisal on, ampak njegov prijatelj Stane Eržen, ki ga je srečal, ko je bil na rehabilitaciji v zdravilišču. V pesmih je zajet veder pogled na življenje, zato so mu vseč in jih zna na pamet. Vidi se, da ima dar nastopanja in igranja, ki so ga podedovali tudi njegovi otroci in vnuki.

Sedli smo in kramljali o vsem mogočem. Ker je vsako življenje lahko kot napet roman, rada prisluhnem slavljenecem, ko povedo kaj o svojem življenju. Bil je iz velike družine, kjer je bilo devet otrok. Živel so skromno, a pravi, da je

imel lepo otroštvo. S sedmimi leti je šel v šolo in je hodil, tako kot drugi otroci, peš iz Kompolj na Videm. Učil se je rad, rad je recitiral in je pogosto nastopal z recitacijami na šolskih proslavah. Druga svetovna vojna je prekinila šolanje, po vojni pa je bilo treba čimprej kaj zaslužiti. Še

zelo mlad se je zaposlil v kamnolomu, kjer so kopali kamen, ki so ga uporabljali za gradnjo cest. Delal je tudi v gozdu in pri zidarjih. Ko je nekemu zidarju podajal opeko, mu je ta rekel, naj drugič kar prinese svoje orodje, pa bo še on zidal. Tako se je priučil zidarstva in postal pravi

mojster. Izpopolnil se je še v Nemčiji, kjer je tri leta delal. V Kompoljah je kar pri 70 hišah zidal ali pomagal pri zidavi. Hodil je v službo, po službi je še zidal, doma pa so imeli seveda tudi kmetijo. Dokler je mogel, je bil dejaven gasilec, večkrat je bil poveljnik in sodeloval je pri številnih akcijah. Bil je tudi cerkveni ključar in je poskrbel za temeljito obnovo kompolske cerkve.

Največ mu je pomenila njegova družina. Vse je rad delal zato, da bi sinu in hčeri omogočil lepše življenje. Vesel je, da lahko stanuje pri sinu Branetu, snahi Mariji in njuni družini. Pravi, da še preveč skrbijo zanj. Tudi hčerka ga pogosto obišče, kolikor ji dopušča čas.

Na obisku smo bili prav na njegov rojstni dan, naslednji dan pa smo ga lahko videli na TV v oddaji Pričevalci, kjer je še več povedal o svojem življenju.

Zahvaljujem se družini Brodnik za prijazen sprejem, vsem želimo Božjega blagoslova, slavlencu pa zdravja in še veliko lepih trenutkov krogu njegovih dragih.

Naj nam pesmica, ki jo je povedal g. Ivan, vlije nekaj optimizma v teh dneh preizkušenj.

Živeti je lepo,
čeprav včasih je hudo,
a se vse uredi,
pa se spet lepo živi.

Ko zjutraj vstanem,
me vse boli,
glava polna je skrbi,
a čez dan se vse uredi,
pa se spet lepo živi.

Tudi v zakonu zmeraj luštno ni.
Če se žena razjezi,
mož zelo trpi,
ko se malo pomiri,
jo mož lepo nagovori,
pa se spet lepo živi.

Nisem več rosno mlad
in razmišljam dostikrat:
težave se pozabijo,
bolezni se pozdravijo,
drugačnosti se privadimo,
pa spet živeti je lepo.

Stane Eržen

*Jaz sem vstajenje in življenje.
Kdor veruje v mene, bo živel,
tudi če umrje.*

(Jan 11, 25)

Vera v Jezusovo vstajenje naj v nas utrdi upanje in nas še bolj poveže v ljubezni in molitvi drug za drugega in za ves svet.

Blagoslovljeno veliko noč voščimo sodelavci Župnijske karitas Dobropolje.

Pisma bralcev

O mrliški vežici

Ob slovesu naših najdražjih se vsi srečamo s prostorom za poslavljanje – mrliško vežico. Osupnilo me je, ko sem dobila položnico za njeno uporabo. 115,26 evra. Ne vem sicer, zakaj sem dobila celo tri položnice s tako ceno.

Stanka Poje

To je ena najdražjih mrliških vežic v Sloveniji (na Žalah in na Vrhniku imajo pol cenejšo). Cena me niti ne bi tako zmotila, če bi bila vežica vzdrževana, kakor bi si želeli in pričakovali. Ima pa le pet stolov, nevzdrževane sanitarije itd.

Ko sem na to opozorila g. župana, mi je odgovoril, da je taka cena bila določena že davno. Glede na to, da je letno 40 ali več pogrebov, dobi občina s tega naslova kar nekaj sredstev in bi morali tako imeti vežico, »kot se šika«. Sprašujem pa se še, kako vzdrži dejstvo, da je cena enaka, ne glede na to, ali jo uporabljáš en dan, dva ali tri.

Dragi svetniki, ki te cene določate in potrjujete. Zamislite se malo in tudi ukrepajte! Z denarjem, ki ga je občina dobila, uredite vežico. Upam, da se boste zamislili in pretehtali ceno oziroma preverili, za kaj občina namenja pobrana sredstva in dajatve uporabe našega poslovnega prostora.

Ob izgubi najdražjih smo vsi hudo prizadeti, ko pa dobimo nerazumne račune, pa dodatno še razburjeni in razjarjeni.

Vse ima razumne meje. ■

GROŠ pomaga!

S trenutnimi razmerami so tudi v Študentskem klubu GROŠ prišle spremembe. Zaradi koronavirusa smo na žalost morali odpovedati večino svojih prihajajočih projektov, kljub vsemu pa smo ohranili razpis za GROŠ-eve mamice in očke, ki je bil odprt od 8. do 22. marca. Gre za razpis socialne narave, s katerim s finančnega vidika vsaj malo pripomoremo mladim družinam na začetku starševske poti. Glede podelitve praktičnih darilc projekta bodo informacije še sledile, upoštevajoč nadaljnje ukrepe.

Neža Androjna, Študentski klub GROŠ

V tem obdobju pa smo se groševci povezali tudi s Civilno zaščito, saj smo hoteli pomagati po svojih najboljših močeh. Kot veste, je država za določen čas prepovedala izvajanje pedagoškega procesa v vzgojnih in izobraževalnih ustanovah. Starši, ki morajo še vedno delati, pa so tako ostali brez varstva, saj v tem ob-

dobju varstvo pri babicah in dedkih ni priporočljivo. Tako smo v našem klubu iskali prostovoljce in pozivali k medsosedski pomoči pri varstvu otrok in pomoči starejšim pri dostavi nujnih življenjskih potrebščin.

Bodimo solidarni, stopimo skupaj in pomagajmo skupnosti!

Do nadaljnjega so uradne ure odpovedane, vse potrebne informacije pa lahko

pridobite na našem Facebook profilu ali spletni strani Študentskega kluba GROŠ.

Ko se stanje umiri in povrne v normalo, bodo **uradne ure** zopet potekale v:

- **Študentskem klubu GROŠ:** ponedeljek, sreda in petek **od 18.00 do 20.00;**
- **Jakličevem domu v Dobropolju:** četrtek od 17.00 do 19.00.

Groševcu ni nikoli dolgčas! ■

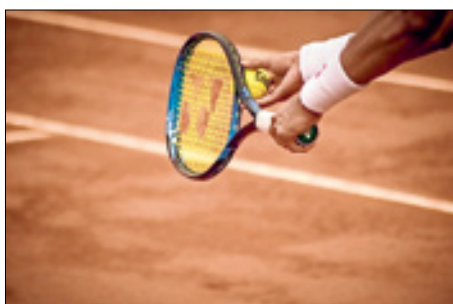
Razpis odprtega rekreativnega občinskega prvenstva v tenisu za posameznike

ZŠO Dobropolje v sodelovanju s ŠD Predstruge razpisuje odprto rekreativno prvenstvo občine Dobropolje v tenisu za leto 2020. Tekmovanje šteje za občinsko prvenstvo.

Aleš Tegel, ZŠO Dobropolje

Tekmovanje poteka po pravilih teniške piramide. Začetek tekmovanja je predviden za 1. maja 2020 in traja do 30. septembra 2020. Tekmovanje bo potekalo na igriščih v Zalipovcu.

Tekmovalc, ki bo na koncu meseca septembra zasedel vrh piramide, si bo

prislužil naslov prvaka teniške piramide. Prvih osem tekmovalcev iz občine Dobropolje se pomeri za občinskega prvaka. Pravila tekmovanja bodo pravočasno objavljena na spletni in Facebook strani ZŠO Dobropolje. Prijavite se lahko najkasneje do torka, 17. aprila 2020, prek prijavnega obrazca, ki ga najdete na spletnem naslovu www.pyra.si. ■

**ISKRENE
ČESTITKE OB
MATERINSKEM
DNEVU!**

N.Si

**VESELE IN
BLAGOSLOVLJENE
VELIKONOČNE
PRAZNIKE!**

OO NSi DOBREPOLJE

N.Si

Želimo vam blagoslovljene velikonočne praznike, polne vere, upanja in ljubezni.

Naj vam osrečujoča zavest Kristusove zmage nad smrtjo vlije novega upanja in poguma za jutrišnji dan.

OO SLS DOBREPOLJE

SLS
Slovenska ljudska stranka

Mama je ena sama,
prva radost je mama,
prvi spev je nina nana,
prva beseda: MAMA!
(Tone Pavček)

Iskrene čestitke ob materinskem dnevu.
Zahvaljujemo se za plemenito delo,
ki je pogosto tiho, skrito in neopaženo.

OO SLS DOBREPOLJE

SLS
Slovenska ljudska stranka

*Omahnili so prsti s tipk na harmoniki,
umolknil tvoj prepoznavni glas,
za vedno!*

ZAHVALA

Prazen je naš dom, ker si nas za vedno zapustil, naš dragi
mož, ate, dedek in pradedek

STANISLAV VODIČAR (Bčkov Stane)

iz Podgore
(30. 12. 1924–9. 3. 2020).

Iz srca se zahvaljujemo Robiju in Klavdiji, osebju ZD
Grosuplje, Renati in Mileni, Paulini in Toniju, Nadi in Majdi,
Pogrebnemu zavodu Novak ter Romanu, Stanetu in Jožetu
za ganljivo zadnjo pesem v slovo.

Hvala vsem sorodnikom, Podgorcem in Dobropoljcem, ki
ste ga obiskovali, pošiljali pozdrave in molili zanj. Tako vesel
je bil vsakega pozdrava, vsakega obiska.

Hvala, ate, za tvoje veliko srce, hvala za tvoj mir, ki si ga
razdajal venomer.

Vsi njegovi

*Mirno in spokojno sta zaspala,
v večni sen odpotovala.
Kjer koli zdaj sta, naj vaju mir poišče,
v nebesih naj bo vajino zdaj bivališče.
Ljubezen, ki obilo sta nam jo dala,
za vedno v naših srcih bo ostala.*

ZAHVALA

Tiho in nepričakovano sta po kratki bolezni sklenila
skupno življenjsko pot naša

draga mama MARIJA v 86. letu starosti in ata ANTON CIMERMAN v 89. letu starosti.

Ob njenem odhodu v večnost se iskreno zahvaljujemo
dr. Barbari Morovič, patronažni sestri Klavdiji, sosedi
Skotnikovi Anki, Mariji Šuštar za molitve v vežici ter vsem
sorodnikom, vaščanom, sodelavcem in znancem za izrečena
sožalja, sveče in maše.

Njuni žalujoči

*Ni več trpljenja, ne bolečine.
Življenje je končalo svoj boj.*

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi moža, očeta, dedija in pradedija

FRANCIJA POJETA

(7. 8. 1951–26. 2. 2020)
iz Predstrug 13a

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
znancem, sodelavcem, vaščanom, predvsem pa sosedom
za vso pomoč. Zahvaljujemo se tudi za molitev doma in
v vežici, vsa izrečena sožalja, darovane sveče in darovane
svete maše.

Hvala gospodu župniku, moškemu pevskeemu zboru,
trobentaču, društvu ZŠAM, pogrebniemu zavodu Novak iz
Žužemberka in vsem drugim.

Žalujoči: vsi njegovi

Živi tako, da bodo tvoji otroci pomislili nate,
ko bodo razmišljali o poštenosti, ljubezni in
pokončnosti.
(H. Jackson Brown)

CVETLIČARNA Darja Ambrožič Levstek s.p.

Škrabčev trg 50, Ribnica

TEL: 031 724 417

- IZDELAVAVA ŠOPKOV ZA RAZLIČNE PRILOŽNOSTI,
- ŽALNA FLORISTIKA
- POROČNA FLORISTIKA
- OZELENITEV NOTRANJJIH PROSTOROV
- DEKORACIJA PRIREDITEV IN PROSTOROV

**PRI NAROČILU NAD 60 EUR VAM IZDELEK TUDI
BREZPLAČNO DOSTAVIMO**

DELOVNI ČAS: PON-PET 10.00- 18.00, SOB 8.00-12.00
NEDELJA IN PRAZNIKI ZAPRTO

*Cvetličarstvo,
pogrebne in
pokopališke
storitve*

Zakrajšek Marko s.p.
Srobotnik 4
1315 Velike Lašče
t: 01 788 14 62
g: 031 883 191
e: info@markozakrajsek.si
www.markozakrajsek.si

TRUBARJEVA DOMAČIJA
Tručetek vajine skupne poti

Trubarjeva domačija
Rašica 69, 1316 Velike Lašče
www.trubarjeva-domacija.si
info@trubarjeva-domacija.si
+386 1 788 10 06

Pogrebne storitve Perpar Janez Perpar s.p.

Zaboršt 16,
1296 Šentvid pri Štični
PE Štična 179,
1295 Ivančna Gorica

gsm: 041/785 113
gsm: 041/321 809
e-mail: perpar.janez@siol.net

Obiščete nas lahko tudi na spletu:
www.pogrebne-perpar.si

POGREBNE STORITVE
NOVAK

Marija Novak s.p.
Reber 2a
8360 Žužemberk

Naš namen je, pomagati Vam v najtežjih trenutkih
ob izgubi svojih najdražjih.
Nudimo **24-urno** dežurno službo
ter kompletno storitev na enem mestu.

Telefon: 07/38-88-100 ali 031/876-276

Možnost oglaševanja v Našem kraju

Morebitni novi oglaševalci
lahko vse informacije v zvezi
z oglaševanjem dobite pri
uredniku ali v tajništvu Občine
Dobropolje.

Kmetijska zadruga Dobropolje

**odda v najem prostore za opravljanje dejavnosti
v 1. nadstropju stavbe.**

Prostori so v izmeri 37,5 m² in 67,5 m²
(več prostorov skupaj).

Cena za najem je 4 €/m² + stroški.

Zainteresirane prosimo, da se oglasijo v zadrugi ali
pokličejo na tel. št. 01/78 07 204.

REKON

**CERTIFICIRANI TRANSPORTNI BETONI
Z DOSTAVO IN ČRPANJEM**

DELOVNI RADIJ ČRPALKE 28 m

**LASTEN PREVZEM BETONA MANJŠIH
KOLIČIN OD 0,1 m³**

Rekon d.o.o.
Gasilska cesta 7, 1290 Grosuplje

Alenka Pečnik / Aleš Kastelic, GSM: 051/655 622
alenka.pecnik@rekon.si / ales.kastelic@rekon.si

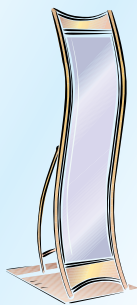
Delovni čas:
Pon-Pet: 7.00 – 17.00, Sob 7.00 – 13.00

STEKLARSTVO HREN

Peter Hren s.p., Gradež 14, 1311 Turjak, GSM: 031/356 668

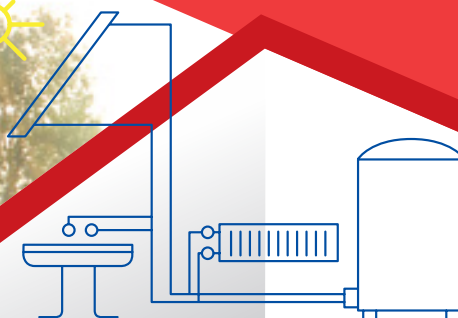
Storitve:

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Kopelit steklo za delavnice
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve
- Intervencija 24 ur na dan

SANITAR d.o.o.

Zadovoljstvo naših strank,
nam je na prvemu
mestu.

- Izdelava vseh vrst ogrevalnih sistemov na ključ (solarni sistemi, peleti, drva, toplotne črpalke, plin, olje)
- Izdelava vseh vrst strojnih instalacij (vodovod, plin, ogrevanje)
- Adaptacije celotne kopalnice z vsemi obrtniškimi deli
- Za brezplačen ogled in svetovanje Pokličite 041/622-542 (Borut)

📍 Vojkova 58, Ljubljana

☎️ TEL: 01/568 27 29

☎️ GSM: 031/622 542

☎️ 041/622 542

✉️ E-MAIL: info@sanitar.si

OPTIK

JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarška 3, 1310 RIBNICA
info 01 / 8360 367

Hvala za obisk – se priporočamo!

Delovni čas:

od pon. do pet.
od 9h do 19h

Sobota in
nedelja zaprto!

BRATA TOMŠIČ

Matej 031 461 933

Stane 041 929 388

Krovstvo - strešno kleparstvo,
suhomontažna gradnja - knauf,
slikopleskarske storitve,
polaganje izolacije, barvanje opaža, ...

info@brata-tomsic.si

www.brata-tomsic.si

PRIBA

**Spomladanski popusti
v mesecu aprilu**

PARTNER, VREDEN ZAUPANJA.

V NAŠI PONUDBI IMAMO:

PVC okna in vrata • ALU okna in vrata • Senčila (roletе, zunanje žaluzije, roloji, screeni, pliseji, notranje žaluzije, komarniki, tende, ...)
• Sekcijska in industrijska garažna vrata • Rolo garažna vrata • Okenska ALU polkna • Notranje in zunanje police • Strešna okna VELUX • Suhomontaža Knauf in Rigips • Avtomatska drsna vrata

www.pribaokna.si

**Težave z
računalnikom?**

Ogled
obstoječega stanja
in svetovanje
brezplačno!

Prodaja, servis

in vzdrževanje računalniške opreme
za podjetja in fizične osebe.

JUNITEH
RAČUNALNIŠKE REŠITVE

Boris Kaplan s.p.
Predstruge 95
1312 Videm-Dobrepolje
M. 051 417 022
boris.kaplan@junitih.si

AVTOLIČARSTVO

brundula egon 041/743 104

Pogodbeni servis

triglav

Cenitev ter popravila za vse zavarovalnice

Popravilo toče brez lakiranja

Brezplačna nadomestna vozila

Avtokleparstvo

Avtovleka 24h

Poliranje vozil

Kemično čiščenje

Cesta 66, 1312 Videm Dobropolje

www.avtolicarstvo-brundula.si

info@avtolicarstvo-brundula.si